

LIETUVA MINĖJO LAISVĖS GYNĖJŲ DIENĄ

Praėjusį penktadienį visa Lietuva iškilmingai minėjo Laisvės gynėjų dieną. Ji pažymima pagerbiant 1991 metų sausio 13-sios ir vėlesnių aukų atminimą.

Tam buvo skirtas ir specialus Seimo posėdis. Į jį atvyko Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas, Ministras Pirmininkas Adolfas Šleževičius, su oficialiu vizitu Lietuvoje viešintis Europos Tarybos parlamentinės asamblėjos prezidentas Miguel Angel Martinez, kiti kviestiniai svečiai.

Pirmasis kalbėjo M.A. Martinez. Noriu pareikšti pagarbą, sakė jis, atminimui, kurie žuvo kovodami už demokratiją ir žmogaus teises. Noriu pareikšti pagarbą ir tiems lietuviams, kurie žuvo per pastaruosius 50 metų,

čia, savo šalyje, ar kur nors kitur, žuvo svajodami apie tuos laikus, kada jų šalis bus laisva. Reiškiu pagarbą visiems piliečiams, kurie 1991 metų sausį išėjo į gatves, kad apgintų parlamentą ir savo orumą.

Leiskite pabrėžti, kad ta pagarbą, kurią išreiškiu, yra Europos pagarbą. Europa yra atvira Jums, pabrėžė Parlamentinės asamblėjos prezidentas. Kurti jos ateitį teks bendromis jėgomis. Planas sukurti naują Europą, kurio iniciatorė buvo Europos Taryba, gimė netrukus po karo ir jo šūkis buvo "Niekada daugiau!". Kad niekada daugiau nepasikartotų pažeminimas, trėmimai, koncentracijos stovyklos, žmonių niekinimas, kad niekada daugiau nebūtų nepakantumo, rasiz-

mo, antisemitizmo, ksenofobijos, ultranacionalizmo, totalitarizmo, okupacijų. To siekdami mes jaučiamės stipriai, nes turime dar vieną partnerį – Lietuvą. Tai labai patikimas partneris mūsų bendrame reikale! Ateityje mūsų laukia dar labai sunkus kelias, kalbėjo M.A. Martinez. Dar yra jėgų, kurios galvoja, kad konfliktus galima spręsti karinėmis priemonėmis. Jūsų gyvenimas ir jo patirtis yra atsakymas tokioms jėgoms. Aš noriu perduoti už tai Europos Tarybos padėką visiems Lietuvos žmonėms.

Tomis tragiškais dienomis ir naktimis prieš iškilusį pavojų susivienijo beveik visa tauta, sakė Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas. Nublanko ir

išnyko politiniai nesutarimai dėl nepriklausomybės įtvirtinimo būdų. Visos Lietuvos politinės partijos ir judėjimai praktiškai vieningai pasmerkė imperinių jėgų žiaurumą, jų aklą žmogiškumo ir laisvės idealų nesupratimą. Tik nedidelė, priešiskai Lietuvos nepriklausomybei nusiteikusių žmonių grupė, pasivadinusi neegzistuojančios "Tarybų Lietuvos liaudies interesų reikėja", manevravo ir ieškojo pagalbos Maskvoje. Vėliau ji nedrįso prisipažinti, jog dalyvavo susidorojime su beginkliais žmonėmis, agresyviuose veiksmuose, valstybės interesų išdavystėje. Dangstydamiesi primityvios propagandos triukais, šios grupės nariai ir tuometinė valdžia mėgino išvengti atsakomybės už bendradarbiavimą su Maskva, už tai, kad tapo savo tautos išdavikais. Neabejoju, kad mūsų valstybės piliečiai greitai sulauks dienos, kada teismas išaiškins minėtųjų asmenų, jų bendrininkų tikruosius nusikaltimus, o nuosprendis bus rūstus ir teisingas.

Prisipažinkime: neretai sunkioje, permainingoje kasdienybėje su nostalgija prisimename, kokia didinga buvo mūsų visų vienybė. Tik jos

dėka mes laimėjome. Klausime savęs: nejaugi tik nekaltųjų kraujas, tik žuvusiųjų auka – nejaugi tik tai gali mus suvienyti? Juk šitaip ir buvo prieš ketverius metus! Negi negalime atrasti jėgų tautos konsolidacijai kitų sunkių sąlygų ir tikslų realybėje? Tai vis klausimai mūsų sąžinei. Klausimai, į kuriuos privalome atsakyti sau, artimiesiems, visuomenei ir visiems tėvynainiams. Lenkdamiesi Laisvės gynėjų aukai, mąstome apie mūsų stiprybės šaknis – vienybę, kurios niekas niekada už mus nesukurs, kurios niekas niekada mums nepadovanos. Tai mūsų istorijos pamoka, kurios neturime pamiršti, sakė Algirdas Brazauskas.

Vilniaus Arkikatedroje buvo laikomos šv. Mišios. Iškilmingas žuvusiųjų pagerbimo ceremonijas įvyko Antakalnio kapinėse. Išvakarėse Nepriklausomybės aikštėje prie Seimo rūmų degė atminimo laužai. Šventų Jonų bažnyčioje koncertą "In Memoriam" surengė Lietuvos kamerinis orkestras ir geriausieji šalies chorai.

Minėjimai vyko visuose Lietuvos miestuose ir daugelyje miestelių. (ELTA)

Dalis Lietuvos delegacijos, dalyvavusios susitikime su Clevelando lietuviais. Iš k.: A. Rimas, K. Baltramaitis, G. Preidys, A. Salda, A. Šakalys ir A. Eidintas. V. Bacevičiaus nuotr.

Clevelandiečiai su Ambasadorium A. Eidintu Lietuvių Namuose. Iš k.: Camile ir Gintas Sabataičiai, A. Pautienis, Kun. G. Kijauskas S.J., Dr. J. DiStefano, W. Miller – Plain Dealer rep., G. Kudukienė, ambasadorius A. Eidintas, D. Čipkienė, A. Mackus, S. Knistautienė ir R. Balytė. V. Bacevičiaus nuotr.

SUSITIKIMAS CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMUOSE

Š.m. sausio 13 d. vakare, clevelandiečiai lietuviai gausiai rinkosi į Lietuvių namų "Gintaro" restoraną. Čia, Lietuvių bendruomenės Clevelando apylinkės valdybos ir Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus iniciatyva, buvo organizuotas susitikimas su Lietuvos ambasadoriumi JAV prof. Alfonsu Eidintu ir Lietuvos delegacija, dalyvavusia Baltųjų Rūmų konferencijoje prekybai ir investavimui Vidurio ir Rytų Europoje.

8 val., svečiams atvykus į salę, LB apylinkės valdybos pirmininkas V.Brizgys ir ALT skyriaus pirmininkas A.Pautienis pasveikino juos ir paprašė ambasadorių A.Eidintą supažindinti susirinkusius tautiečius su visais delegacijos nariais. Alfonsas Eidintas trumpu žodžiu pasveikino į susitikimą atvykusius clevelandiečius ir pasiūlė kiekvienam delegacijos nariui prisistatyti asmeniškai. Po to, dar sykį paprašęs žodžio, ambasadorius priminė, kad susitikimas vyksta labai įžymią Lietuvai dieną - sausio 13-tąją - ir pakvietė visus tylos minute pagerbti tą 1991-ųjų

metų dieną žuvusiųjų atminimą.

Po to apie įvykusių konferenciją ir dalyvavimą joje trumpai papasakojo Lietuvos delegacijos vadovas, transporto viceministras Algirdas Šakalys. Jis savo kalboje pabrėžė, kad įvykusi konferencija, tai, galima sakyti, pirmas JAV valstybinio masto žingsnis, siekiant suaktyvinti prekybą su Vidurio ir Rytų Europos valstybėmis ir pagyvinti investavimus į šias šalis. Šios konferencijos svarbą liudija ir tas faktas, kad joje dalyvavo ir kalbėjo JAV prezidentas Bill Clinton, o jai vadovavo JAV prekybos sekretorius Ronald H.Brown.

Lietuva, dalyvaudama šioje konferencijoje, siekė, kad Amerikos biznierių ir firmų, kurias konferencijoje atstovavo daugiausia jų prezidentai ar atsakingi pareigūnai, atkreiptų dėmesį į galimybes plėsti savo veiklą Lietuvoje, abipusiai naudingais pagrindais. Tuo tikslu delegacija atvežė į konferenciją išsamią vaizdinę ir dokumentinę ekspoziciją apie

(Nukelta į 8 psl.)

Girdėta iš Vilniaus

• **LIETUVOS BANKO PAREIŠKIMAS.** Lietuvos bankas išplatino pareiškimą dėl pastaruoju metu spaudoje ir kitose viešosios informacijos priemonėse kai kurių politinių jėgų kritikuojamo užsienio valiutos atsargų valdymo. Neseniai paskelbtame Tėvynės Sąjungos dokumente "Lietuvos ekonominės politikos analizė ir siūlymai Lietuvos Respublikos Prezidentui ir Vyriausybei dėl ūkio gaivinimo" rašoma, kad be jokios naudos valstybei naudojama per 600 mln. dolerių (įskaitant aukso atsargas), be to, šimtai milijonų dolerių buvo išvežami iš Lietuvos.

Lietuvos banko pareiškime sakoma, kad netvirtos ekonomikos šalys gali įvesti nacionalinę valiutą tik turėdamos pakankamai laisvai konvertuojamos valiutos atsargų. Toliau LB teigia, jog nepriimtina yra Lietuvos konservatorių idėja, esa savo pinigų nėra reikalo dengti laisvai konvertuojama valiuta. Oponentai siūlo didžiąją dalį atsargų investuoti Lietuvoje ir teikti įmonėms pigius kreditus per komercinius bankus. Kreditus gavusios įmonės turėtų dvi jų panaudojimo galimybes – pirkti prekes užsienyje arba išleisti pinigus Lietuvoje. LB nuomone, abiem atvejais užsienio valiutos atsargos prarastų klasikinį atsargų pobūdį, kadangi jos būtų tiesiogiai suvartotos gamybiniais tikslais, jau nekalbant apie išduotų kreditų grąžinimo tikimybę. Praėjusių metų pabaigoje "blogosios" bankų paskolos sudarė maždaug 16 proc. paskolų portfelio.

LB nuomone, nelabai solidžiai skamba ir priekaištai dėl užsienio valiutos išvežimo iš Lietuvos. Užsienio valiutos atsargos negali būti "vežiojamos", kadangi jos laikomos negrynųjų pinigų forma užsienio bankų sąskaitose. Tas pasakytina ir apie komercinių bankų parduodamą Lietuvos bankui užsienio valiutą. Lietuvos bankas apgailestauja, kad kai kurie politikai traktuoja užsienio aktyvus siaura utilitarine prasme, ignoruodami jų svarbiausią funkciją – saugoti nacionalinės valiutos vertę, rašoma pareiškime.

• **LENKIJA KETINA SUSTIPRINTI SAVO SIENOS SU LIETUVA GYNYBĄ, TEIGIA VYTAUTAS LANDSBERGIS.** LENKIJOS AMBASADORIUS TAI PANEIGIA. Dešinėsios opozicijos lyderis Vytautas Landsbergis pareiškė susirūpinimą dėl Lenkijos vyriausybės ketinimo dislokuoti savo kariuomenės dalinį prie pat sienos su Lietuva. Šias žinias jis sakė gavęs iš Lenkijos lietuvių.

Ryšium su tuo Vytautas Landsbergis išplatino pareiškimą, kuriame, be kita ko, sakoma: "Tą sunku suprasti tiesiogine gynybos prasme, nes Lietuva niekam iš kaimynų negrėsminga, o Lenkija netoli sienos, Suvalkų mieste, jau ir dabar pastoviai laiko nemažą įgulą. Nesinori manyti, jog tuo bus rodomas nepasitikėjimas Lietuva arba nedraugiškumas jai, siekiant kokios nors įtampos. Tačiau labai gali būti, jog Lenkija realiai vertina Lietuvos vyriausybės ketinimą pasirašyti karinio tranzito sutartį su Rusija ir traktuos savo valstybinę sieną su Lietuva kaip Rusijos, taip pat NVS, karinių strateginių interesų bei veiksmų zonos numatomą ribą".

Pasirašius sutartį dėl karinio tranzito, teigė Vytautas Landsbergis, iš esmės pasikeistų Baltijos šalių geopolitinis žemėlapis. Jis dar kartą apgailestavo, kad Vakarai nerodo susirūpinimo fašizmo įsigalėjimu Rusijoje. Į Rusijos agresyvėjimo procesą, sakė jis, įtraukiama "miuncheniškai nusiteikusi Europa", kuriai tikriausiai teks apmokėti karo su Čėčėnija išlaidas. Prie to tam tikru mastu prisideda ir Lietuva, leidžianti naudoti savo teritoriją Rusijos kariniams kroviniams pervežti.

Lenkijos ambasadorius Lietuvoje Janas Vidackis paneigė pranešimus, kad Lenkija telkia kariuomenę prie sienos su Lietuva.

"Pastaruoju metu nebuvo jokių naujų sprendimų dėl Lenkijos kariuomenės perdislokavimo. Pasak jo, anksčiau du trečdaliai Lenkijos kariuomenės buvo išdėstyta vakarinėje šalies dalyje, o dabar vyksta tolygus kariuomenės pasiskirstymas visame Lenkijos pasienyje.

• **SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMAI: PRASIDĖJO NAUJAS ETAPAS.** Vyriausioji rinkimų komisija paskelbė, kad nuo šiandien pradėjo priimti politinių partijų ir politinių organizacijų pareiškinius dokumentus. Rinkimuose ketinančios dalyvauti politinės partijos bei organizacijos kartu su pareiškimu apie tai privalo pateikti įstatų bei registracijos dokumentus ir sąrašą apygardų, kuriose numato kelti kandidatų sąrašus.

Teisingumo ministerijoje šiuo metu įregistruota 19 politinių partijų ir organizacijų, turinčių teisę kelti kandidatus. Tai: Demokratų partija, Demokratinė darbo partija, Lietuvių tautininkų sąjunga, Humanistų partija, Žalioji partija, Valstiečių partija, Nepriklausomybės partija, Respublikonų partija, Liberalų sąjunga, Socialdemokratų partija, Krikščionių demokratų partija, Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai), Protėvių atgimimo partija, Centro partija, Tautos pažangos partija, Lietuvių nacionalinė partija "Jaunoji Lietuva", Lietuvos laisvės sąjunga, Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, Lietuvos lenkų rinkimų akcija.

Taip pat nuo šio ketvirtadienio politinės partijos ir organizacijos gali teikti apygardų komisijoms keliamų kandidatų

TRUMPAS ŽVILGSNIS Į PRAEJUSIUS METUS

BALANDIS

• Balandžio 22 d. mirė 37-tasis JAV prezidentas Richard Nixon, 81 m. amžiaus. Jo laidotuvėse dalyvavo prezidentas Clintonas ir keturi buvę JAV prezidentai: Gerald Ford, Jimmy Carter, Ronald Reagan ir George Bush. Prezidentas Nixonas buvo vienintelis JAV prezidentas, pasitraukęs iš pareigų.

• Balandžio 6 d. lėktuvui

sąrašus. Sąraše negali būti įrašyta mažiau kaip 5 kandidatai ir ne daugiau kaip nustatytas mandatų skaičius.

Manoma, kad rinkimuose dalyvaus 10-12 partijų bei organizacijų. Penkios didžiausios – Lietuvos konservatoriai, LDDP, Krikščionys demokratai, Socialdemokratai ir Politinių kalinių bei tremtinių sąjunga – ketina kelti kandidatus visose apygardose. Galimas dalykas, į koaliciją jos priims ir mažesnes. Koalicijas taip pat žada sudaryti ir mažosios partijos.

• **SEIMO REZOLIUCIJA DĖL ŠALIES SAUGUMO IR PARAMOS ČEČĖNIJAI.** Antradienį Seimas priėmė rezoliuciją "Dėl Lietuvos saugumo ir paramos Čėčėnijai". Joje pasiūlyta Vyriausybei dar kartą kreiptis į tarptautines organizacijas, ginančias žmogaus teises, kad šios paveiktų Rusijos Vyriausybę ir padėtų išspręsti šį konfliktą taikiomis priemonėmis.

Vyriausybė taip pat raginama suintensyvinti Lietuvos respublikos politinio ir techninio bendradarbiavimo su Šiaurės Atlanto bei Vakarų Europos Sąjungų struktūromis pastangas, kad Lietuvos tarptautinį saugumą būtų galima kuo greičiau garantuoti.

Lietuvos vyriausybė raginama sustiprinti Lietuvos sienų apsaugą ir karių pasirėngimą. Taip pat suteikti paramą visuomeninėms organizacijoms, kurios rūpinasi humanitarine pagalba nukentėjusiems nuo karo veiksmų Čėčėnijoje.

Seimas atmetė dešinėsios opozicijos lyderio Vytauto Landsbergio pateiktą rezoliucijos projektą, kuriame buvo siūloma aprūpinti Lietuvos kariuomenę ir Savanoriškąją krašto apsaugos tarnybą priešlėktuvine ir prieštankine ginkluote. Jis taip pat siūlė informuoti Rusijos vyriausybę, kad nesibai-giant miestų ir kaimų griovimui bei žmonių žudymui Čėčėnijoje, Lietuva imsis priemonių pralaužti diplomatinę Čėčėnijos blokadą ir pasiūlys jai bendradarbiavimą kaip su de facto egzistuojančia valstybe.

• **EKONOMIKOS EKSMINISTRAS KRITIKUOJA UŽSIENIO INVESTICIJŲ PRIEŠININKUS.** Kai kurių politikų ir ekonomistų nenorą įsileisti užsienio kapitalą į vadinamuosius strateginius Lietuvos ekonomikos objektus Seimo narys Julius Veselka pavadino cypdavatiška politika.

Jo nuomone, net strateginiuose objektuose užsienio investitoriai galėtų turėti kontrolinį akcijų paketą. Lietuvai svarbu sudaryti su jais tokias sutartis, kuriose būtų garantuotas jos nacionalinis saugumas. Tam yra įvairių būdų, teigė jis.

Prelegentas ypač kritikavo idėjas, kad būsimo naftos terminalo kontrolinis akcijų paketas priklausytų Lietuvai, šalininkus. Beveik per penkerius metus, sakė jis, tokiu pasiūlymu nesusidomėjo ir niekad nesidomės nei viena rimtesnė užsienio firma. Įdėję pinigus į didžiulį objektą, investitoriai nori jį valdyti – taip yra visame pasaulyje.

Į klausimą, kokios politinės partijos pajėgtų atsisakyti pasak Juliaus Veselkos, cypdavatiškos politikos, jis atsakė, kad tokių šiuo metu nematęs. Julius Veselka yra Seimo LDDP frakcijos narys.

• **RUSIJA TURĖS GRAŽINTI LIETUVIŠKŲ FILMŲ ORIGINALUS.** Lietuvos kinematografininkai tikriausiai galės atgauti iš Rusijos savo meninių ir dokumentinių filmų originalus. Apie tai pokalbyje su Respublikos Prezidentu Algirdu Brazausku pranešė Tarptautinės audiovizualinių meno kūriniių autorių asociacijos generalinis sekretorius Žoao Korea.

Maskvos centriniame kino archyve saugoma apie 100 lietuviškų meninių ir keli šimtai dokumentinių kino filmų originalų. Manoma, kad ten yra ir visa prieškarinė kino kronika. Ji taip pat turėtų sugrįžti į Lietuvą.

Tokią galimybę suteikia Berno autorių teisių gynimo konvencija. Šios konvencijos nare Lietuva tapo po to, kai šiomet buvo priimtas autorių teisių gynimo įstatymas.

Berno konvenciją neseniai pasirašė ir Rusija.

(B.B.) – OOO – ELTA

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

nukritus žuvo dviejų Afrikos valstybių Burundi ir Ruandos prezidentai. Burundi ambasadorius Jungtinėse Tautose paskelbė jog lėktuvas buvo pašautas Ruandos sostinės Kigali aerodrome. Ruandoje prasidėjo dviejų genčių: tutsi ir hutu karas. Žuvo apie 300,000 žmonių. Šimtai tūkstančių tapo pabėgėliais.

• Balandžio 28 d. federalinis teismas Washingtone nuteisė buvusį CIA valdininką Aldrich Ames kalėti iki gyvos galvos. Jis prisipažino

kaltu pardavęs sovietams vardus sovietų piliečių, kurie šnipinėjo Amerikos naudai. Po to 12 sovietų piliečių dingę, buvo sušaudyti. Ames buvo apkaltintas ir pajamų mokesčių nemokėjimu už gautas iš Maskvos sumas. Teismas įsakė konfiskuoti visus Ames turtus.

• Pietų Afrikoje balandžio 26-28 d.d. vyko laisvi, demokratiniai rinkimai. Kandidatus iškėlė 19 politinių partijų, buvo renkami 400 parlamento ir 90 senato narių. Balsavimą prižiūrėjo 300 tarptautinė stebėtojų grupė, pripažinusi, kad rinkimai buvo laisvi ir teisingi. Juos teko viena diena pratęsti, nes balsavo labai daug žmonių ir būstinėse buvo daug klaidų ir nesusipratimų dėl patyrimo stokos.

GEGUŽĖ

• Gegužės 6, netokia jau gražuolė Paula Corbin Jones iš Little Rock, Arkansas teismui įteikė skundą, kuriame kaltina buvusį tos valstijos gubernatorių Clintoną, dabartinį JAV prezidentą, lytiniu persekiojimu. Ji reikalauja, kad Clintonas jos atsiprašytų ir sumokėtų 700,000 dol. už patirtą skriaudą, nes jai atmetus kaltinamojo siūlymus, ji nebegavo laukto paaukstinimo tarnyboj. Baltieji Rūmai paskelbė, kad Clintonas nusisamdė garsų advokatą Robert Bennett jį ginti nuo Paulos kaltinimų.

• Gegužės 13 prezidentas paskelbė Aukščiausiojo teismo nario Stephen Breyer nominaciją. Jis užims pasitraukiančio iš pareigų teisėjo Harry Blackmun vietą.

• Pietų Afrikos pirmu juodu prezidentu buvo išrinktas Nelson Mandela. Afrikos tautinis kongresas laimėjo 63 nuoš. visų balsų; Tautinė partija, vadovaujama balto buvusio prezidento de Klerk, laimėjo 20 nuoš. ir zulų genties Inkatha partija gavo 10 nuoš. Gegužės 10 Mandela buvo prisaiškintas prezidentu. Inauguracijoje dalyvavo 130 valstybių atstovai, jų tarpe 45 valstybių galvos Amerikai atstovavo viceprezidentas Al Gore.

• Gegužės 5 d. Jemene prasidėjo pilietinis karas tarp šiaurinių jėgų, kurios palaiko šalies prezidentą ir pietinės Adeno miesto apygardos, kurių vadas viceprezidentas.

• Italijoje premjero vietą perėmė Silvio Berlusconi, trijų italų televizijos stočių ir daugelio laikraščių savininkas. Jo kabinete yra ir penki vadinamos fašistų organizacijos ministrai. Vyriausybė parlamente neturi daugumos.

(Nukelta į 9 psl.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. ANICETAS BUNDONIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly except: 4th of July, Labor Day & Christmas by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – UŽ skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

AMERIKOS POLITIKOS BANKROTAS

Juozas Žygas

Tai ne mano žodžiai. Jie buvo pasakyti sausio mėn. 9 d. vakare TV programoje – NIGHT LINE. Tačiau jie atitinka mano požiūrį. Z. Brzezinski, kalbėdamas apie Čėčėniją, pasakė, kad tai yra Amerikos politikos kapinės. Toje pačioje programoje dalyvavę rusai, politinių žinių komentatoriai, minėjo: Amerikos klaidos dažniausi yra tai, kad ji aklaiai remia vieną asmenį. G. Bush rėmė Gorbaciovą, o dabar Bill Clinton, aklaiai į Jelciną įsikabinęs. Be to, kalbėjusieji rusai minėjo, kad Rusijoje yra smarkiai kritęs Amerikos autoritetas. Kadangi Amerika kalbėdama apie demokratiją, pati tuo metu antidemokratinės jėgas remia.

Ir Rusijoje yra demokratiškai nusistačiusių žmonių, tačiau jiems sunku veikti, kuomet Amerika ir kitos šalys remia tas jėgas, kurios yra priešingos demokratijai. Dabar yra didelis klausimas. Ar Jelcinas nebevaldo karių pajėgų? Ar jis tik Vakarams meluoja? Jeigu atsakymai vienu ar kitu klausimu būtų taip! – tai nieko gero mums tikėtis netenka. Nes vienu ir kitu atveju, tai tik įrodytų, kad senosios jėgos atgimsta. Beveik visą laiką buvo galima jausti, kad šalia Jelcino stovėjo ir generolai. O dabar, gal galėtume jau netgi teigti, kad generolai patys sprendimus daro. Kuomet Rusija beginklių žmonių skerdynes vykdo, tai vakarai, tik bejėgiai tūpčioja. Toks Clintono pareiškimas, kad tai: "Yra Rusijos vidaus reikalas". Įrodo didelį politinį nesusigaudymą ir moralinį nuosmūkį.

Jeigu Amerikos užsienio politika ir toliau eis tokiais zigzagais, kurių eigos beveik niekas suprasti negali, tai labai greitai laiku, gali vadovaujančios rolės nustoti. Nors ir dabar ta rolė – tėra

tik praeities prisiminimai. Izraelis nors ir priklauso nuo Amerikos ginklų ir paramos, tačiau veda savo atskirą politiką. Amerika žinodama, kad jo politikai negali dominuoti, tad tekalba tik apie Irako ar Korėjos atominę grėsmę, tačiau nekalba apie Izraelį. Jo grėsmė ir paskatino Iraką pačiam ta linkme eiti. Kuomet Amerika norėjo serbus Bosnijoje bombarduoti, kad jų puolimus sustabdytų – tai iš vakariečių sąjungininkų pritarimo nesulaukė. Tą patį galima pasakyti ir apie tokio kvailo nutarimo atšaukimą, kuriuo Bosnijai neleidžiama apsiginkluoti. Šiuo atveju Amerika irgi pritarimo nerado. Tai įrodo, tik Amerikos politikos pasimetimą, ir nesugebėjimą vadovauti. Tie laikai praėjo, kuomet Amerika galėjo ir didiesiems diriguoti.

Didieji, norėdami ir save parodyti, ne visuomet Amerikos pasiūlymus parems. O mažosios valstybės, matydamos, kad dažniais atvejais tik didžiųjų interesai tėra saugomi, irgi nuo jos gali nusisukti. Nes, kuomet apie Kaukazą yra kalbama kaip apie "Rusijos vidaus reikalus", tai tuo yra įrodoma, kad yra palanki "Didžiosios Rusijos" idėja. O tuo pačiu ir Rusijos imperializmas.

Čėčėnijos karas gali būti tas kupstas, kuris gali didelius vežimus parversti. Po praėjusio karo prasidėjo imperijų byrėjimas, tad tie, kurie bando išlaikyti paskutinąją imperiją, gali nagus nudegti. Sausio 13 d. vakarinėse žiniose, rašant šias eilutes, rodė sunkvežimiuose čėčėnus važiuojančius Grozno griuvėsių ginti. Jų didžiuma net jokių ginklų neturi, tik jie įsitikinę, kad sielų negalima sušaudyti. Kurie tik praeitį temato – gali ateities neturėti!

KARAS MIESTE

Vytautas Landsbergis

To dar nebuvo, nebent prisimintume Varšuvos sukilimą antrojo pasaulinio karo pabaigoje. Grozno griovimo metodika kitokia: smūgiai iš oro, nes žeme sunkiau prieiti – maža narsi tauta sėkmingai ginasi.

Vilnius gynėsi pirmiausia valia, tikėjimu savo tiesa ir pasibjaurėjimu puolikais, prievartos atmetimu. To tada pakako, pasaulis krustelėjo, ir jau sausio 13-osios vėl vakarą M. Gorbaciovą pasiuntinys informavo vyriausiąjį vadą iš Vilniaus, kad čia stovi viena prieš kitą kariuomenė ir visuomenė – žmonės, ginantys savo valdžią. Taip ir Šiaurės miestelio persirengimų spektakliai, ir Burokevičiaus-Ivanovo pastangos nuėjo veltui.

Borisas Jelcinas tada kreipėsi į Rusijos kariškius: "Jums gali kalbėti, kad su jūsų pagalba įves tvarką visuomenėje. Bet neįmanoma Konstitucijos ir įstatymų pažeidimą galima laikyti tvarkos įvedimu, o būtent į pažeidimus jus stumia tie, kurie nori išspręsti politines problemas armijos dalinių jėga". Susitepusios kariuomenės į miesto karą prieš Lietuvos Aukš-

čiausiąją Tarybą M. Gorbaciovą nebeapsiuntė.

Ir vis vien ta patį scenarijų tos pačios imperinės jėgos naudojo Gruzijoje, Azerbaidžane, Čėčėnijoje.

Gruzijoje šio to pasiekė, sužlugdė šalį, sudraskė, paklupdė. (Suvokim, koks buvo numatytas Lietuvos likimas, kam buvo reikalingi klaidinami jedinstvininkai ir autonomininkai.) Maskvos žmogus Tbilisyje dabar atsisieja skelbdamas, jog Čėčėnijos nesutriuškinus priartėtų pasaulio galas. Azerbaidžanas ir didžiuliuose karų sunkumuose su milijonu pabėgėlių tebegalvoja apie nepriklausomybę; naujieji nafta pakvipti perversmai, dėl kurių Maskva, žinoma, visai niekuo dėta, ten nepasisekė. Čėčėnija su panieka atmetė savus burokevičius jermalavičius ir sumušė Rusijos žvalgybos samdinius iš rinktinių imperijos dalinių. Aiškiau negalėjo būti parodyta, kad karas kyla ne iš Čėčėnijos, ji nieko nepuola; karą į Čėčėniją atnešė Maskva, o D. Dudajevs maloningai paleidžia paimtus į nelaisvę užpuolikus, nors galėtų teisti. Rusijai įnirtingai užpuolus

jau visa reguliarios armijos jėga, net bombonešiais su 7 metrų ilgumo raketomis oras-žemė, galinčiomis nešti branduolinį ginklą, Čėčėnija kaunasi. Savo patriotų krauju ir vadovų tvirtumu ji jau dabar yra šalis, žinoma pasaulyje, jos jau nebeištrinsi plepalais apie kažkieno "vidaus reikalus, apie "taikos" ir "tvarkos" nešėjų misiją. Kada vieno mokslininko ištrėmimas iš Maskvos į Gorkį jaudino demokratinį pasaulį, buvo svarstomas prezidentų susitikimuose, o dabar "viduje" žudo tūkstančius, ir nieko? Galina Starovaitova, buvusi prezidento B. Jelcino patarėja tautinių mažumų reikalams, demokratė, viena pirmųjų pašalinta iš jo aplinkos, sako: "Avantiūra Čėčėnijoje – tai politika be jokios teisės ir moralės" ("Der Spiegel", 1995, Nr. 1/2).

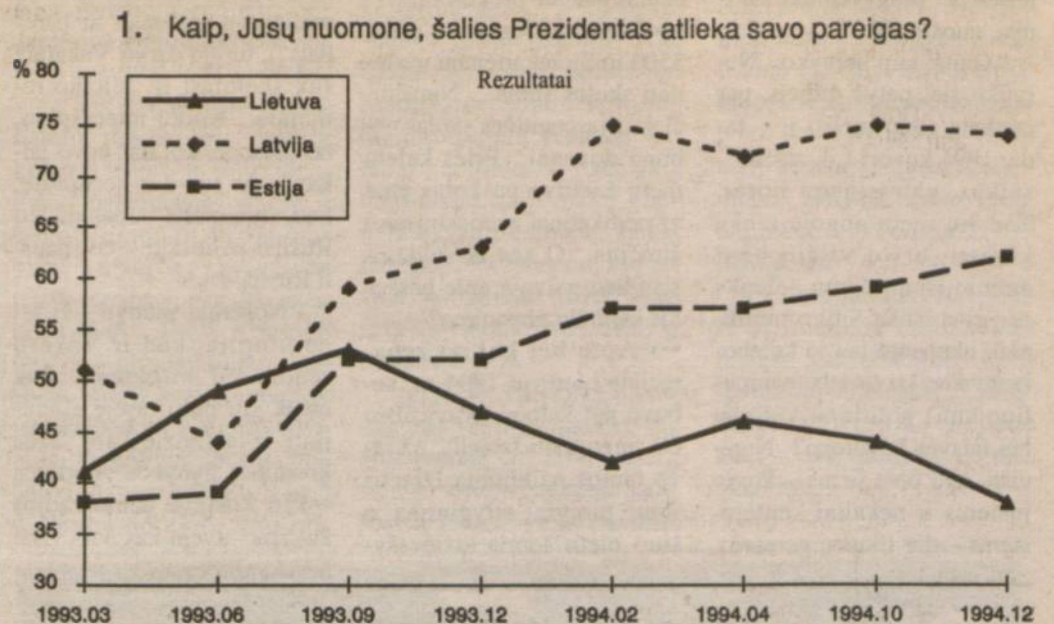
Dėl tokios dabartinės Maskvos politikos, kaip regis, netrukus jau visas Kaukazas liepsnos didžiule ištikima meile motinai Rusijai.

Neįmanoma sustoti?

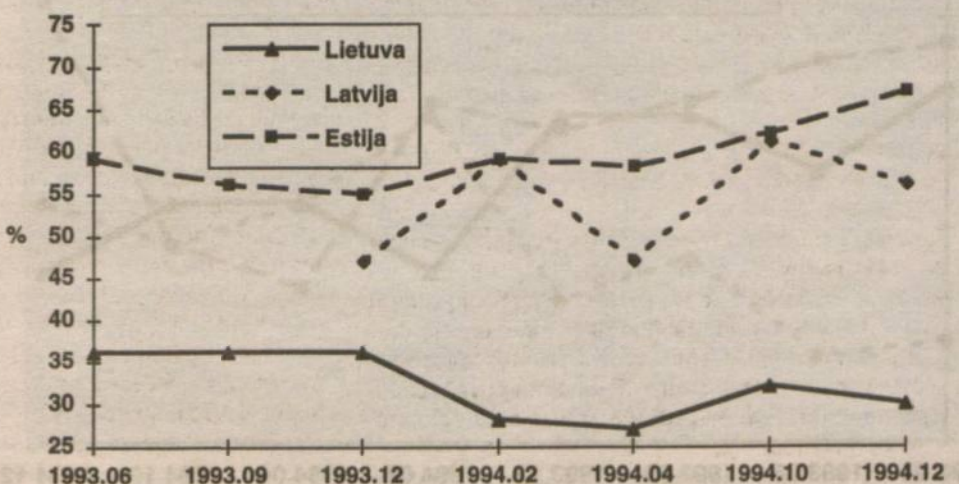
Imperinės politikos centrai Maskvoje ar kokiame slaptime kampelyje turbūt planuoja toli į priekį, bet pernelyg dažnai išeina nesąmonė. Žiauri, pavojinga nesąmonė, savaime arba planingai destabilizuojanti pasaulį. (Nukelta į 4 psl.)

Visuomenės veidrodys

Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimo centrų Lietuvoje VILMORUS, Latvijoje LASOPEC, Estijoje EMOR tyrimai

2. Kaip, Jūsų nuomone, Seimo (Valstybės asamblėjos) pirmininkas atlieka savo pareigas?

(Daugiau žiūr. psl. 4)

1995 ANGOJE

Antanas Dundzila

Štai, 1994 metų įvykių ir 1995-iems spėliojimų šikcas, parašytas 1995 metų angoje. Kas atrodo svarbiausiu 1994-tais metais ir, bandant spėlioti, ko tikėtis 1995-tais?

Prigyvenome 1990 atstatytos Lietuvos nepriklausomybės penktasias metines. Praėjo ketveri metai nuo baisių 1991 m. sausio 13 d. teroro dienų – tai buvo pasaulinį dėmesį atkreipusi konfrontacija, kurią Lietuva neabejotinai laimėjo. O Lietuvą jau du metai valdo LDDP.

Štai, 1994 neišsipildžiusios svajonės. Tuoj po 1990 m. nepriklausomybės paskelbimo visi žinojome, kad Lietuvos laukia dideli išbandymai, sunkus gyvenimas. Tačiau tikėjome, kad per kokius penkerius metus tie reikalai bus sutvarkyti. Tada tai reiškė, kad krašte nebus platesnės apimties skurdo; kad būvę partiečiai bus saikiai sutramdyti ir daugiau savanauđiskai nebeišnaudos nei krašto nei žmonių; kad Lietuvos valstybiniai interesai bus deramai traktuojami tarptautinėje plotmėje; kad Lietuvai bus atlyginama už okupacijos metais padarytas skriaudas (–tai padėtų abiejų okupantų sužlugdytai krašto ekonomikai); kad krašte bus tinkamai atstatytos buvusių tremtinių ir politinių kalinių teisės bei pragyvenimo šaltiniai, nuosavybės.

Gaila, taip neįvyko. Neįvyko šie, patys didieji, per penketą metų melsti ir – tada, 1994 kovo 11 d. atrodo – saikūs, pateisinami norai. Tad šių metų angoje tenka klausti: ar tų vilčių bent dalinio išsipildymo sulauks dar gyvi išlikę Sibiro tremtiniai, okupanto bei jo kolaborantų smerkti (ir tebemanipuliuojami) politiniai kaliniai bei laisvės kovotojai? Norėčiau, kad bent jiems – kovojusiems ir nekaltai kentėjusiems – dar išauštų geresnės,

šiltesnės, ramesnės dienos. Visiems kitiems jau nesvarbu. Bet visiems kitiems turi būti svarbu tie – kovoję ir kentėję.

Konkrečiai, kas pažymėtino įvyko 1994?

*** Reikia džiaugtis, kad 1994 rusų kariuomenės Lietuvoje nėra, kad ji taip pat 1994 išvesta iš Latvijos ir Estijos. (Lietuvoje rusų kariuomenės nėra nuo 1993 m.) Kariuomenės nėra, bet grėsmė egzistuoja: tik pažiūrėkime į Rusijos naikinamą Čėčėniją.

*** Rusų tranzito teisių reikalas į Karaliaučiaus sritį tebegrąšina Lietuvai. LDDP pasitarnautų Lietuvai, tos sutarties derybas kiek galima daugiau nedelsdama arba išeidama su skundu į tarptautinį forumą. Dar vienos rusų maunamos virvės ant Lietuvos kaklo tikrai nereikia.

*** Gerai, kad Lietuvoje 1994 m. parengti pirmieji karininkai, Lietuvos Karo akademijos absolventai.

*** Puiku, kad Lietuvos prekyba su vakarais beveik prilygo prekybai su rytais.

*** Gerai, kad teisme iškelta pirmoji Lietuvos genocido byla buvusiam Zarasų apylinkės sribui.

*** Tinkamai buvo praves-tas V. Lingio žudikų teismas. Deja, tuoj po teismo prezidentas pakeitė prokurorą...

*** Lietuvą slegia jau net į \$500 milijonų artėjanti užsieniui skolos suma... Nuošimčiai už tarptautines skolas nebūna dovanai. Prieš keletą metų Lietuva paskolas ėmė už neįtikėtinai žvėriškus nuošimčius. O kas iš valdžios šiandien galvoja apie paskolos kapitalo grąžinimą?

*** Apie bet kokias reparacijas Lietuvai 1994 m. nebuvo net kalbos. Pavyzdžiui čia turėtų būti Izraelis: už savo tautos naikinimą Izraelis sėmė piniginių atlyginimą, o šiuo metu semia atsiprašy-

mus. Kodėl Lietuva neseka žydų pavyzdžiu? – Todėl, nes kraštą dabar (demokratiškai) valdo buvusio okupanto dvasiniai ir intelektualiniai užauginti žmonės. Tai didžioji Lietuvos tragedija.

*** Rusai Lietuvą tebesmaugia su okupacijos metais užmauta energetikos kilpa. Ignalina Lietuvoje tebetiksėjo kaip užsukta atominė bomba. Mažeikių naftos perdirbimo įmonė 1994 m. dirbo, bet tik tada, kai rusai pristatydavo brangiai perkamas žaliavas. Terminalo statyba Baltijos pajūryje yra įklimpusi kaip į pelkę.

*** 1994 padidėjo anglų kalba puolimai spaudoje prieš Lietuvą. Lietuviai dažomi nacių, nusikaltėlių spalvomis. Tačiau visai nekalbama apie rusų okupacinį terorą ir atrodo, kad rusų okupacijos visai nebuvo, nėra nei kam nei už ką atsiprašinėti. Lietuvos valdžia ir JAV Lietuvių Bendruomenė čia tyli. Tai irgi savos rūšies nusikaltimas lietuvių tautai.

*** Politinių kalinių, buvusių partizanų padėtis Lietuvoje

tebėra deramai nepripažinta ir valdžios ignoruojama. Tai suprantama, bet nepateisinama.

*** Kaip gali išgyventi 140 litų į mėn. pensijos gaunanti buvusi Sibiro tremtinė, kai jai už butą reikia mokėti 110 litų per mėn.? Tokie vargdieniai dabartinės valdžios kulto tarnams nerūpi. Tuo tarpu yra ir gerai ar net labai gerai gyvenančių klasė, kurie jokio skurdo absoliučiai nemato.

*** 1994-VI-13 numirė Stasys Lozoraitis. Po 1993 m. rinkimų kauniečiai jį buvo pradėję vadinti savo vilties prezidentu.

*** Vyriausybė 1994 pažadėjo geresnius 1995 metus...

Ko galima tikėtis 1995?

*** 1995 kovo mėnesį Lietuvoje įvyks savivaldybių rinkimai. Savivaldybių įstatymas yra toks svarbus, kad jis buvo net mažąja konstitucija vadinamas. Ar rinkimų rezultatai bus naudingi Lietuvai, ar tik dar labiau sustiprins LDDP vadeles valdžioje?

*** 1995 iš spaudos išeis apie

150 psl. veikalas, "Kommunistinis genocidas Lietuvoje". Tai džiugi žinia, tą leidinį tuoj pat komentuosime DIRVOJE. Po 1994 m. fiasco, to PLB-ės išleisto "Lietuvos kovų ir kančių istorijos" I-jo tomo, tai bus dalinis atsakymas į apvilts ir, po ilgų tšymųsi, pačių leidėjų klaida pripažintas viltis.

*** Lauktina Lino Kojelio vadovaujamos, U.S. Baltic Foundation (USBF) organizuojamos, su Walter Cronkite televizijos programos apie Lietuvą, Latviją ir Estiją (DIRVA, 1994-X-13). Tai didelis, unikalus projektas, tad apie jį – dar keli žodeliai.

Šį projektą reikia remti. Pasitikėjimą L. Kojeliu skatina jo veiklos ligšioliniai atsiekimai. Antra, savo 1994-X-19 d. man rašytame laiške, jis sako: "Neapvilsiu nei tavęs, nei Lietuvos, nei Baltijos šalių".

Jau yra žinoma, kad į programos turinio patarėjų tarybą yra pakviesti trys Baltijos kraštų ambasadoriai (Nukelta į 5 psl.)

KARAS MIESTE

(Atkelta iš 3 psl.)

Ramiame pasaulyje ir nusi-stovėjusioje, dirbančioje Rusijoje jie nebeturėtų darbo.

Tą dar įmanoma suvokti, betgi ne viską pasaulyje.

Jei Maskvoje buvo kam pastūmėti B. Jelciną į politinę pražūtį, tai kodėl tą patį, laimindami "tvarkyti vidaus reikalą" su "ribotu" kraujo praliejimu (galonais ar bareliais?), turėjo daryti Vakarai? Juk skelbiasi B. Jelcino rėmėjais. Kodėl neperspėjo, nesustabdė, kol dar buvo laikas? Ar vis dar nesupratę, kad vienintelis būdas padėti Rusijai politiškai – tai spaus-ti Rusiją!?

Norėtusi manyti, jei tai ne utopija, kad ir Vakarų centrai toli projektuoja. Bet tąsyk jau būtų turėję atnaujinti "žvaigždžių karų" arba kosminės gynybos programą – kad Rusijoje demokratijos žlugimo atveju kas nors visai nesukvailiotų.

Kam tada Vakaruose kartojo Rusijos terminiją apie išrinktą, bet "neteisėtą" prezidento D. Dudajevą "režimą" ir "neteisėtas formuotes"? (Tą patį, prisimename, M. Gorbačiovas kalbėjo apie Lietuvos savanorius, o argumentų apie "neteisėtus" Aukščiausiosios Tarybos rinkimus LKP su KGB irgi turėjo parengę; vienas filosofas jau rašė, kad Sąjūdis "užgrobęs valdžią".) Gerai dar, kad pasauly nūnai susivokė ir ne-kartojo TASS'ų propagandos, vėl aktyviai dalyvaujančios agresijoje apie "dešimtis tūkstančių" Azerbaidžano ir Baltijos šalių "žmogžudžių", neva padedančių D. Dudajevui!..

Kai mus kaltindavo, kad "dezintegruojam" – atsakydavom: SSRS turi būti dekolonizuota. Čėčėnija žengė tą žingsnį iš karto – 1991-ųjų rudenį. Tai, ką dabar daro Rusija, – yra atsilikęs, anachronistiškas ir purvinas kolonijinis karas. Panašių tokių balsų jau pasigirsta ir Vakarų spaudoj: tai **Rusijos Kolonijų nepriklausomybės problema** ("Hamburger Morgenpost", 1995 01 05).

Lengvai pasakoma, pernelyg lengvai, kad Lietuvos ir Čėčėnijos padėtis skirtinga – statusas ir taip toliau. Bet **Maskva kol kas ta pati**.

Rusijos kareivių motinos gali padaryti daugiau negu išlėto ten bundančios demokratinės partijos. Galėtų Rusijos motinos ir pakartoti 1991 m. sausio 15-osios kvietimą – po Vilniaus žudynių: "Sūneli, kur tu bebūtum, išgirsk mano balsą. Nedrįsk

šaudyti į taikius gyventojus! Įsakymai žudyti beginklius – nusikaltimas! Nedaryk manęs žmogžudžio motina. Tavo mama".

Mes tada platinom tuos žodžius proklamacijomis rusų kareiviams – toks baisus buvo lietuvių ginklas, – ir išvengėm karo mūsų sostinėje.

Grozno griuvėsiuose senos moterys rusės rauda savo artimųjų – juos nužudė, "normalizavo" amžiams Rusijos bombos ir kulkosvaidžių serijos iš lėktuvų, dabar jau su atpažinimo ženklais. Taip Čėčėnijos "rusakalbiai" gyventojai patiria pasityčiojimus ir prievartą" (TASS, gruodžio 28 d.), bet tą daro Maskva. Kaimų seniūnai pakvietė rusų šeimas glaustis nors ten, bet Maskva naikina ir kaimus. Ji žada teisti D. Dudajevą, o tą patį D. Jazovas buvo pažadėjęs V. Landsbergiui ir K. Prunskienei vien už tai, kad neleido imti Lietuvos jaunuolių į svetimą kariuomenę. Jei neturėtume Nepriklausomybės, dabar juos šimtais ten siųstų mirti.

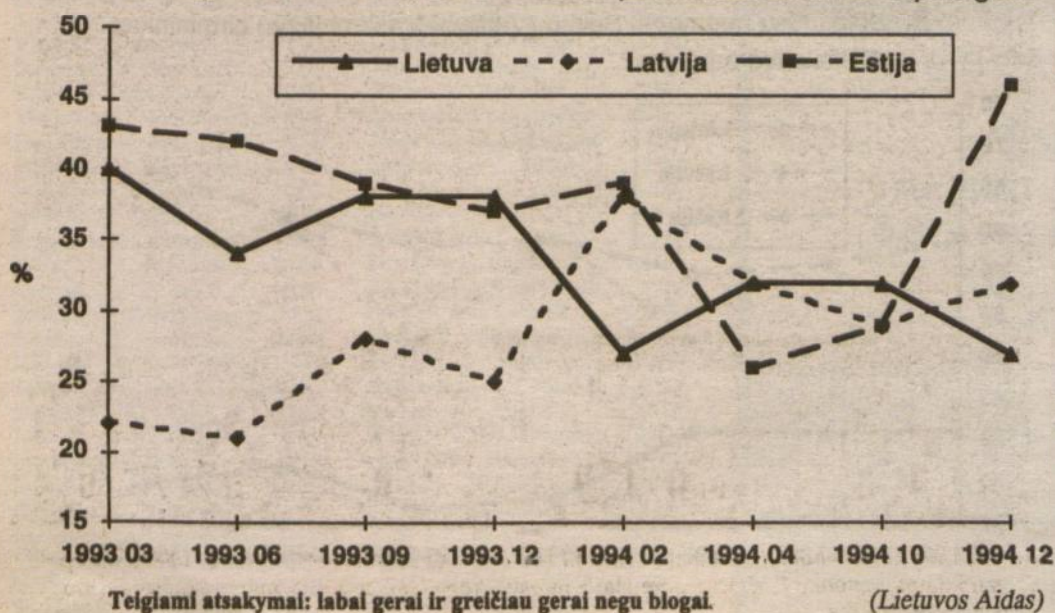
Grozno griuvėsiuose devyniolikmetis belaisvis (Maskva jau nebevadina jų "pagrobtais") verkia prisimindamas jaunutę žmoną ir vienerių metų dukrelę, – tą aprašo sausio ketvirtosios "Berliner Morgenpost". Iš jo kuopos šimto dvidešimties vyrų tik jis vienas likęs gyvas.

Kas verkia dėl kitų šimto devyniolikos tik tos kuopos naujokėlių – kurie nebegrįš?

Gal kas nors ištižiusiose Vakarų sostinėse?

Berlynas, 1995 m. sausio 4-5 d.
(LIETUVOS AIDAS)

3. Kaip, Jūsų nuomone, šalies Ministras pirmininkas atlieka savo pareigas?

LIETUVOS POLITINĖ DEŠINĖ: SAJŪDŽIO LAIKŲ VIENYBĖ AR SAVARANKIŠKŲ PARTIJŲ KONKURENCIJA?

Praėjusį savaitgalį tolokai nuo Vilniaus šurmulio, Druskininkuose, pasitarti dėl bendro darbo Seime bei savo veiklos savivaldybių rinkimų metu ir po jų derinimo buvo susirinkę penkių Seime atstovaujamų dešiniųjų partijų lyderiai bei svečiai iš JAV J. Vizbarienė, S. Pečiulis, V. Maciūnas. Apie 30 politikų atstovaujančių Demokratų partiją, Politinių kalinių ir tremtinių sąjungą, Krikščionių demokratų partiją, Tėvynės Sąjungą (Lietuvos konservatorius), Tautininkų sąjungą, pasinaudodami kurortine miesto ramybe, per dvi dienas atvirai išdėstė savo partijų pozicijas, išsakė susikaupusius skaudulius, atsiradusius dėl nepakankamo tarpusavio kalbėjimosi, išsiaiškino kokių pagrindų ir kokiomis formomis galimas bendras darbas kartu. JAV lietuvių paraginta ši susitikimą organizavo Tėvynės sąjunga.

Povilo Žumbakio rašytame laiške pasitarimo dalyviams buvo pažymima, kad demokratinės šalies partijos turi istorinę pareigą susivie-

nyti tautos labui ir rasti būdų, kaip pritraukti visus tautiečius, kuriems rūpi Lietuvos laisvė, nepriklausomybė, demokratija, žmogaus teisės. Jis siūlė atsisakyti savo asmeninių ambicijų vardan didesnio tikslo – laisvos Lietuvos, kadangi visų partijų nuomonės dėl esminių, pagrindinių klausimų sutampa, išskyla tik taktiniai skirtumai. Kaip pagrindas tokiai vieninčiai politinei veiklai, jo manymu, galėtų būti Demokratinė partijų centras, per kurį būtų palaikomi tarpartiniai kontaktai, keičiamasi ekspertine informacija.

Druskininkų pasitarimas pakrypo kiek kitokia vaga. Visų politinių partijų atstovai iš esmės susitarė dėl dabartinės valdžios žalingumo Lietuvai bei tam tikrų pačių bendriausių idėjų, kurios galėtų vienyti dešiniąsias partijas. Tačiau paaiškėjo, jog svarbiausi pasitarimo dalyviams buvo ne šie klausimai. Kalbant apie galimybę dešinioms partijoms susivienyti, išryškėjo tokios svarbiausios priežastys, trukdančios šio uždavinio įgyvendinimui: iš

esmės jau pasibaigė didžiojo tautos vienytojo – Sąjūdžio – veikimo laikas, nebetinka jo veiklos būdai – šiuo metu į pirmą vietą jau išėjo konkrečių, o ne bendrų, abstrakčių sprendimų poreikis, juos siūlo įvairios partijos, jos turi skirtingą ideologiją, remiasi skirtingais visuomenės sluoksniais, todėl tarpusavyje nesutaria ir konkuruoja; skirtingų partijų pasirengimas spresti įvairias politines ir ūkio problemas yra labai skirtingas, nevienodas jų skaitlingumas bei įtaka visuomenėje; partijos ir jų vadovai nėra linkę atsisakyti individualios veiklos, todėl kokie nors priešrinkiminiai susitarimai sunkiai įgyvendinami, kadangi partijos, ypač mažiau skaitlingos, apie save turi gan neblogo nuomonę. Iš esmės pasitarime buvo susitarta dėl garbingos konkurencijos rinkiminės kampanijos į savivaldybes metu, jau dabar pradėta ruošti technininiams darbams, kurie turės būti atlikti iš karto po savivaldybių rinkimų, susirinkus naujai išrinktai tarybai.

Aiškiausią poziciją pasitarime turėjo Krikščionys demokratai – jie yra tvirtai apsisprendę į rinkimus eiti atskiru sąrašu. Buvo išdėstytos bent dvi tokio nusistatymo priežastys. Visų pirma, LKDP į pasitarimą atvyko su iš anksto paruoštomis labai aiškiomis ideologinėmis nuostatomis: bendros gėrovės reikalavimu grindžiamas krikščioniškosios demokratijos įtvirtinimas Lietuvoje, socialinė rinkos ekonomika, kaip atsvaras tiek socializmui, tiek liberaliajam kapitalizmui, solidarumas vietoj ir kolektyvizmo ir individualizmo, pabrėžiamas asmens ir bendruomenės pirmumas prieš valstybę, savivaldos teisių plėtimas, pagarba sąžinės laisvei. Antra, Krikščionys demokratai mano, kad jiems einant atskiru sąrašu ir formuojant kiek kitoki dešiniųjų jėgų įvazdį, bus galima padidinti jau stabiliai tapusį dešiniųjų politinių jėgų rin-

kėjų skaičių.

Į LKDP sąrašus gali būti įtraukti to pageidaujantys kitų partijų atstovai. Po rinkimų krikščionys demokratai pasirengę dalyvauti koalicijoje su kitomis demokratinėmis partijomis bendrų vertybių ir artimų nuostatų pagrindu, tačiau nedalyvaus koalicijoje, į kurią įeis LDDP.

Priešrinkiminių koalicijų, matyt, nesudarys ir kitos keturios pasitarime dalyvavusios partijos. Pagal poreikį, įvairias koalicijas galės sudaryti partijų skyriai atski ruose rajonuose.

TS(LK) ir pasisakė už vieno bendro dešiniųjų sąrašo sudarymą visoje Lietuvoje. Paaiškėjus, kad tokios viltys nėra realios, bendrus sąrašus su kitų partijų atstovais galės sudaryti partijos skyriai, atsižvelgiant į partijų populiarumą tame rajone. Ten, kur partijos populiarumas gerokai didesnis už kitų koalicijos partnerių, pageidaujama, kad sąrašas išliktų Tėvynės sąjungos pavadinimu. Partija taip pat aiškiai pasisakė už porinkiminę pasitarime dalyvavusių partijų koaliciją.

Konservatoriai nelabai norėjo patikėti krikščionių demokratų teiginiais, kad galima į dešinę pusę papildomai pritraukti kitos orientacijos žmonių. Pagal A. Kubiliaus pateiktus įvairių rinkimų ir referendumų duomenis, už dešiniuosius stabiliai balsuoja 25 – 35 proc. nuo visų balso teisę turinčių rinkėjų, dar apie 5 – 10 proc. "nueina paskui stipresnį", t.y. būsimąjį rinkimų laimėtoją. Stabilus centristinės orientacijos žmonių skaičius yra labai nedidelis, o patraukti kairiuosius nėra realių galimybių. Jo nuomone, rinkimai gali būti laimėtini tuo atveju, jei dalis už LDDP balsavusių žmonių bus nusivylę ir balsuoti neis.

Tautininkai, priklausomai nuo skyrių stiprumo, yra apsisprendę eiti arba atskiru sąrašu, sudaryti bendrus sąrašus su kitomis dešiniosiomis

partijomis arba priimti LKDP ar TS(LK) siūlomas sąlygas.

Demokratai pasisakė už bendrą dešiniųjų arba bent kelių partijų sąrašą, tačiau reikalavo, kad visos jame atstovaujamos partijos būtų atstovaujamos pariteto pagrindais. Jie taip pat kritikavo partijų skirstymą į "didžiąsias ir mažąsias". Tokią jų poziciją įtakingesnių partijų atstovai vertino kaip pripažinimo siekimą ne tarp rinkėjų, o tarp kitų giminingų partijų.

Savo partiją tik praėjusią vasarą įkūrusi Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga stipriai pasisakė už visų dešiniųjų partijų vienybę, ragino vėl atgaivinti iš Seimo opozicinių partijų narių susidedančios Tėvynės Santaros veiklą, bet kaltino kitas partijas sumaišties tarp jų sąjungos narių kėlimu. Mat pasiskelbus partija, apie 100 tūkst. šiai organizacijai priklausančių narių automatiškai tapo naujosios partijos nariais, nors nemaža dalis jų jau nuo seno priklausė kitoms partijoms. Tad daugeliui sąjungos narių iškilo apsipreindimo klausimas ir keli partijos skyriai nepakluso tokiems organizacijos statuso pakeitimams "iš viršaus".

Pasitarime dalyvavęs sąjungos pirmininkas B. Gajauskas sakė, kad jų partija dar nėra apsisprendusi kokių būdu dalyvauti rinkimuose, be to partijai ir nesą ypatingai svarbu, bus įveiktas 4 proc. barjeras, ar ne. Tokią jų poziciją smarkiai kritikavo S. Pečiulis iš JAV, sakydamas, kad neatsakinga pabrėžti vien tik dalyvavimą rinkimuose nesirūpinant rezultatais. Anot jo, partijų vadovams reikėtų daugiau atsakomybės, žiūrėti Lietuvos žmonių interesų ir neleisti LDDP laimėjimo.

Pasitarimo dalyviai nutarė artimiausiu metu toliau pratęsti konsultacijas. Konservatorių vadovas V. Landsbergis pasitarimą įvertino kaip atvirą, nuoširdų ir labai naudingą.

—er—

1995 ANGOJE

(Atkelta iš 4 psl.)

JAV-se ir kompetetingas, Baltijos kraštams labai palankus, buvęs JAV Valstybės Departamento pareigūnas Paul Goble. Ypač Latvijos ambasadoriaus ir P. Goble buvimas patarėjų taryboje ugdo pasitikėjimą projektu. Jų objektyvumu ir tinkamu buvusių okupuotų kraštų reikalų supratimu nėra pagrindo abejoti. Nekantriai tenka laukti tolimesnių žinių apie šį darbą.

... 1995 "išibėgęs" naujoji JAV LB Krašto valdyba. 1994 m. pabaigoje sužinojome jos pilną sąstatą. Jai tenka linkėti sėkmės, gi apie jos sudėtį bei veiklos kryptis reikės atskiro straipsnio.

... 1993-X-16 d. "Lietuvos ryto" laikraštyje, jau paskitas pareigoms į Ameriką, ambasadorius Adolfas Eidintas teigė, kad "...jis buvo įspėtas, jog ilgiausias tarnybos laikas – dveji metai". Toks kategoriškas pareiškimas byloja, kad 1995 rudenį Amerikos lietuviams gali tekti su ambasadorium Eidintu atsisveikinti. Jei valdžia ši įspėjimą įvykdys, bus įdomu stebėti, kokios sekančios pareigos jam teks ir, už savo darbą Washingtone, kurio laipsnio Vyčio ordinu jis bus apdovanotas.

... Paskutinis reikšmingesnis 1994-1995 reikaliukas

yra teisybės bei prarastos garbės ar orumo ieškojimas valstybiniuose teismuose. Premjeras Šleževičius teisme skundžiasi Vytautu Landsbergiu, ta byla dar nebaigta. Lietuvis advokatas Saulius Kuprys anglų kalba amerikiečių firmos laišku, man atrodė (iš anksto atsiprašau, jei klystu), beveik grąšino (DARBININKE buvo paskelbtas laiško vertimas) Jonui Dainauskui ir tokiu būdu gynė PLB Valdybą bei jos pirmininką už tą, daugiausiai kalbų sukėlusį 1994 leidinį. Charakteringa tai, kad to leidinio klampynėje PLB valdybą tokiu būdu apeina savo pačios organizacijos, PLB garbės teismo instituciją. Abiejuose teisybės (ar orumo, ar garbės – nežinia ko, gal paprasčiausios ambicijos) ieškojimuose prisimena skaudus, bet įdomus okupacinės Lietuvos vieno stribo skundas teime ir teismo sprendimas (TREMTINYS, po to DARBININKAS, 1994-XII-29 DIRVA). Nežiūrint bausių, gyvų liudininkų parodymų, garbės ar orumo dabar vistiek ieškantį stribą gynęs advokatas, tarp kitko 1994 leidosi į tokias plonybes: tai kas čia per plėšikavimas, jei pasiėmė lašinių palčių?... Tragikomedijos teismuose tęsis ir 1995.

(1995-1-2)

Draugininkė Virginija Rubinski sveikina į tuntą grįžusią Kristiną Stankutę, užrišdama jai kandidatės virvelę. Dešinėje gėlėmis ir naujais kaklaryšiais apdovanotos įžodį davusios prityrusios skautės.

MYLĖTI LIETUVĄ IŠ TOLO...

Prel. J.A. Kučingio kalba, pasakyta 1994 m. spalio 2-3 d.,
Los Angeles, CA, Lietuvių Dienos atidarymo proga

Didžiai gerbiamoji ponija Liuda Avižonienė, Los Angeles Lietuvių Bendruomenės pirmininke, visi garbingieji šios Lietuvių Dienos dalyviai ir mieli broliai ir sesės lietuviai.

Man yra didelė garbė būti vienbalsiai išrinktam, kaip Lietuvių Dienų pradininkui Los Angeles mieste, šių metų Lietuvių Dienų Garbės Pirmininkui.

1946 m., man atvykus į Ameriką, teko dalyvauti Pensilvanijos Lietuvių Dienoje, netoli Tamaqua. Tą dieną ruošdavo apylinkės lietuvių parapijų klebonai. Joje dalyvaudavo keliolika tūkstančių žmonių. Mane, kaip vieną iš pirmųjų po karo atvykusių į Ameriką, pakvietė kalbėti. Minia lietuvių kartu su Lietuvos ambasadoriumi p. Žadeikiu man padarė didelį išpuolį – aš pasijutau kaip Lietuvoje.

Tais pačiais metais, atvykęs į Los Angeles, pradėjau svajoti ką nors panašaus padaryti ir Kalifornijoje, Los Angeles. Ši mintis mane ilgai kamavo, kol ji pagaliau 1954 metais virto realybe. Taigi, be ko kitų, šių metų Lietuvių Diena yra jubiliejinė – 40-toji!

Be to, organizuoti Lietuvių Dieną, mane vertė ir kita aplinkybė. Besikuriant parapijai, kūrėsi ir naujos organizacijos, taip pat čia veikė ir seniau įsikūrusios organizacijos. Jos darydavo piknikus, išvykas ir t.t., o tačiau trūko kažko bendro, kur visi galėtų sutilpti ir pabendrauti.

Tam geriausiai galėjo patarnauti parapija, nes jos tikslas yra ne tik tarnauti religinei sričiai, bet lygiagrečiai jai turi rūpėti tautiniai bei kultūriniai lietuvių reikalai. Mat, lietuvių parapijų tikslas yra tarnauti visam, pilnam, žmogui. Kas mano galvoje kūrėsi 1954 metais, tai Amerikos Katalikų Vyskupų Tarybos Komiteto "Socialinei gerovei ir pasaulio taikai" dokumente vadinamasis kultūrinis pluralizmas Jungtinėse Valstybėse. (Origens, Nr. 15, 1981). Ten yra pasakyta: "Parapijos neturi baimintis tapti kultūrinio ir dvasinio gyvastingumo centrais, siejant žmonių papročius ir tradicijas su tų laikų Evangelijos mokymu". Minėtas dokumentas pagyrė tautinių parapijų vaidmenį, jų įnašą į viso krašto ir Bažnyčios lobyną.

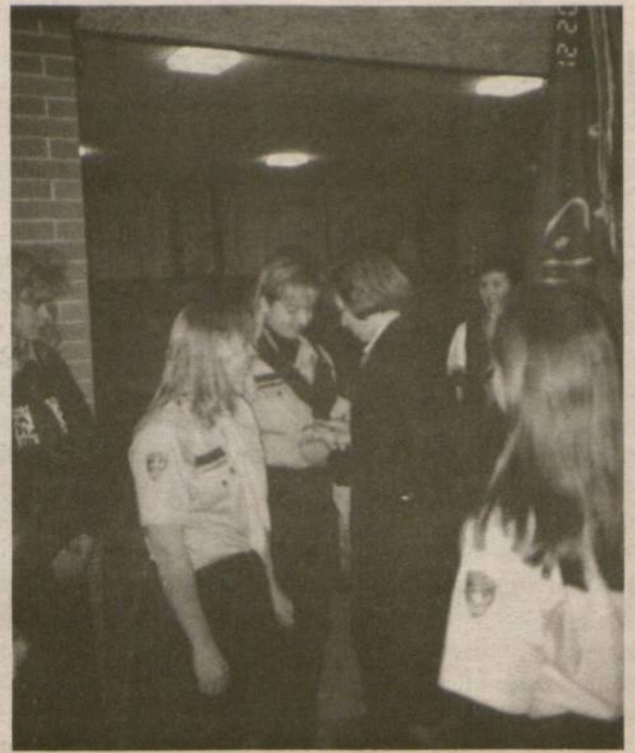
Ir trečia aplinkybė skatinusi ruošti Lietuvių Dienas, tai noras išvesti lietuvius iš savo kiemo į viešumą, parodyti, kad mūsų daug ir esame svari grupė. Todėl į Lietuvių Dienas kviesdavome žymius valdžios žmones, kad per juos būtų galima įeiti į vietos didžiąją spaudą ir gauti viešumos lietuvių reikalams. Ir šis reikalas mums neblogai pavyko. Lietuvių dienose yra dalyvavę kongresmanai, senatoriai, burmistrai ir pats Kalifornijos gubernatorius Brown.

1984 m., man išėjus į pensiją, Lietuvių Dienos organizavimas perėjo į kitų žmonių rankas ir ši tradicija buvo tęsiama, kol taip suvieno, kad liko tik vardas ir

tilpo po salės stogu. Tada ši taip reikšmingą reiškinį – Lietuvių Dienų organizavimą perėmė Los Angeles ir Santa Monikos Lietuvių Bendruomenės. Jie ne tik perėmė jos organizavimą, bet išplėtė taip plačiai, kad jiems pritrūko ne tik parapijos salės, mokyklos patalpų, automobilių pastatymo aikštės, bet išsiliejo net į gretimas miesto gatves.

Ir kita aplinkybė mus džiugina, kad į Bendruomenės tarpą ateina nauji žmonės su įvairiais savo profesijos patyrimais ir sugebėjimais. Tai ženklas, kad tautinė ir kultūrinė lietuviška tradicija dar ilgai bus tęsiama.

Be to, mus džiugina ir kita aplinkybė. 1991 m. Lietuvai atgavus laisvę atsirado galimybė iš Lietuvos išvykti ir įsikurti Amerikoje. Los Angeles kolonijoje jau yra apie kelis šimtus tų naujų ateivių. Jau dalis yra įsijungę į Bendruomenės veiklą, bet daugumas laikosi nuošaliai, mažai arba visai nebendrauja su mumis. Mes juos kviečiame jungtis į parapiją, į Lietuvių Bendruomenę bei kitas organizacijas. Jūs čia atvykote ne vien tik sau gyventi, bet įlieti ir naujo kraujo į mūsų senstančią ir mirstančią koloniją. Mes jau tapome berašte kolonija. Turėjome net tris laikraščius. Antanui Skiriui išėjus į pensiją, jie visi nutilo. Liko tik vienas – "Parapijos žinios", bet ir tos, pirmiau išėjusios kas dvi savaites, tapo tik mėnesiniu laikraščiu. Mūsų parapijinė mokykla savo laiką turėjo net iki 80% lietuvių vaikų. Jie kasdien turėdavo lietuvių kalbos pamokas, bet jaunajai kartai išbėgus į prie-

Prityrusios skautės įžodį davė Audra Degesytė ir Veronika Taraškaitė. Kaklaryšius riša rajono vadė Julija Taorienė.

miesčius, nebeliko nei lietuvių kalbos. Viena tik laimė, kad turime Šeštadieninę lietuvišką mokyklą, kurią lanko apie 100 lietuvių vaikų. Garbė tėveliams, kurie po sunkaus savaitės darbo uoliai veža savo vaikučius į šią mokyklą, garbė mokytojams, kurie dirba šioje mokykloje. Tik tokių tėvų ir mokytojų dėka, mokykla veikia jau 45 metus.

Todėl šiandien, minėdami šią 40-ją Lietuvių Dieną vertai ir užtarnautai galime džiaugtis tuo kultūriniu ir dvasiniu lobiu, kurį Los Angeles lietuvių kolonija yra atnešusi ir mūsų tėvynės labui. Džiaugiamės, kad šiandien ji laisva ir nepriklausoma. Ji mums brangi ir mes jai reikalingi. Todėl netapkime svetimos žemės trąša. Nežiūrint kalnų, tyrų ir van-

denynų mylėkime ją iš tolo visa širdimi, visais jausmais.

Ši savo atidarymo žodį baigiu mūsų garbingojo poeto Bernardo Brazdžionio poezijos deimaniuku:

*Mylėti Lietuvą iš tolo
Visa širdim, visais jausmais, –
Iš tolo meilė neprapuola
Po balto marmuro namais.
Iš tolo ją kaip laimę šauksi
Aušroj ir sutemų sapnuos,
O ji praskrįdama kaip paukštė
Tik skaudų ilgesį dainuos.
Regėsi ją kaip saulę skaisčią,
Kaip kūdikio šventi sapnai,
O ji gal vergės pančius
vaikščios,
Ir siėgs ją sielvarto kalnai.
Tik ji tau bus saldi paguoda,
Tik ji tau bus širdy gyva, –
Balta baltųjų vyšnių soduos
Senolių žemė Lietuva.*

Punios šile

Andrius Mironas

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Gal po kokių kelių valandų bolševikai, atrodo, išdrįso įlikti į slėptuvę, nes Senelis išgirdo džiugius "ura" šauksmus, daugelio vyrų garsias kalbas, ginklų žvanginimus ir juokavimus. Pro jį praejo jau laisvai kalbėdamiesi keli būriai bolševikų karių.

"Vadinasi, viskas baigta... Ačiū Dievui, jokių dokumentų jie nerado... Tik septynis lietuvių lavonus... Drąsių lietuvių karžygių lavonus."

Visą dieną Senelis turėjo tupėti duobėje, nedrįsdamas pasirodyti dienos šviesoje. Iš garsų suprato bolševikus jau tvarkant lavonus ir laisvai šeiminkaujančius Punios šile. Tik vėliau naiktį jis išdrįso išeiti iš savo slėptuvės. Antroje Nemuno pusėje matė retus Nemajūnų žiburius.

"Ten žmonės turi bent pastogę ir ką nors valgyti... O aš čia turiu gulėti savo šlapime... Kur dabar galėčiau eiti? Jei mane sugaus Punios

kilpoje, tai supras kas esu... Būtinai turiu perplaukti Nemuną, nes pasroviui plaukdamas iki Birštono apie penkiasdešimt kilometrų labai ilgai užgaišiu. Ties pat Nemajūnų miesteliu pavojinga. Labiau į rytus, jau Punios šilo pakraštyje, sovietai yra pradėję kažkokius vandens matavimo darbus... Gal persikelsiu žemiau Nemajūnų? Paskui miškais, krūmais... Numesiu visus ginklus ir granatas... Tik savo užrašus pasiliksiu ir saugosiu... Tas kolienkoro maišelis neperšlaps, bet už diržo užkištas labai prilimpa prie prakaituoto kūno..."

Patapnojo po marškiniais į kelnes po diržu įleistą pluoštą savo rašinių. Pagalvojęs vis dėlto pasilikė paskutiniąją granatą. Pagal statutą. Tam atvejui, jeigu netrukus būtų bolševikų suimtas.

Trumpališkio kaimo apylinkėse piemenukas ganė galvijus, priklausančius Trum-

palių kolūkiui. Mažas Gazdos upeliukas, su tankiais krūmais abejuose krantuose, o už jų prašniokščiantis bėgiais prekinis traukinys buvo Stasiuko mėgiamiausia vieta. Čia jis galėdavo niekieno nepastebėtas suktis tabaką į pasivogtą rūkomąjį popierių ir smaguriauti, traukdamas į plaučius karčius dūmus. Tabako lapus nuskindavo anksti rytą gindamas gyvulius iš tvartų ir patiesdavo saulėje ant pievelės. Po poros dienų jie jau būdavo tinkami "bankrutėms" sukti.

Surūkęs tokią porciją Stasiukas pajusdavo burnoje baurų skonį ir širdį jam pykindavo. Bet po kelių minučių ir vėl gerai, tik galva truputį sukdavosi. Po kelių tokių dienų jis jau įpratė rūkyti tabaką kaip didelis. Kai stingdavo degtukų, tai mokėdavo uždegti skeldamas titnagą pirkiniu peiliuku į sausas samanas.

– Ei! Berniuk!

Stasiukas staiga išgirdo nuo upelio krūmų vyro balsą. Apsidairė, bet nieko nepastebėjo. Krūmai sušlamėjo ir iš jų išėjo į pievelę vienmarški-

nis, paraitytomis kelnėmis, vyras, kelias dienas neskusta barzda ir keistai degančiomis, lyg klaikiomis, tyrinėjančiomis akimis.

– Ar toli į Punkską?

Į lietuvišką klausimą Stasiukas taip pat lietuviškai atsakė, nors mokėjo ir lenkų kalbą.

– Ten... Bus kokie trys kilometrai.

– Ar tuo upeliu pasieksiu?

– Taip, bet bus toliau.

– Ar esi lietuvis? Kur gyveni?

– Trumpališky.

– Ar tai toli nuo čia?

– Čia pat, už kalniuko.

Ten tik kelios trobos, o kolchozas toliau.

– Kolchozas? Koks kolchozas?

– Trumpalių kolchozas.

– Ar ten lietuviai?

– Čia visi lietuviai. Lenkų mažiau.

– Tai čia jau Lenkija?

– Taip, Lenkija.

– Kuo tu vardu?

– Stasys...

– O Pavardė?

– Kameris...

Po minutės berniukas dar pridūrė:

– Mano dėdė lenkai nušovė...

– Kada tai buvo?

– Da nebuvau gimęs, o Punkskas ir Trumpaliai buvo po lenkais.

– Tai prieš kiek laiko? Prieš kokius dvidešimt metų?

– Ma rodos... Galgi ir daugiau...

– Tai tu nekenti lenkų? Stasiukas tik linktelėjo galvą.

– O kaip su komunistais ir bolševikais? Ar juos myli?

Piemenukas neigiamai papurtė galvą. Vyras paglostė jo gelsvus plaukus.

– Gerai! Esi tikras lietuvis! Vaikas pažvelgė atviromis, dzūkiškomis akimis.

– Mes visi lietuviai.

– Ar žinai, Stasiuk, kad lietuvis su lietuviu laiko paslaptis?

– Žinau.

– Tai aš tau pasakysiu paslaptį, kurios neturi niekam išduoti – nei bolševikams, nei lenkams! Aš čia ieškau savo sūnaus žmonos. Esu ir anksčiau buvęs Punkske, tik tada kitur buvau sieną pėrėjęs...

Stasiukas klausėsi pakė-

TALKA LIETUVOS MOKYKLŲ

Julius Vėblaitis

Ateinančią vasarą bus jau penktas kartas kai American Professional Partnership for Lithuanian Education (APPLE) ruošiasi vėl į talką Lietuvos mokykloms. Prieš Kalėdas generalinė šios savanoriškos mokytojų organizacijos direktorė Vaiva Vėbraitė gavo Lietuvos švietimo ministerijos raštą, kviečiantį Amerikos mokytojus į talką Lietuvos mokyklai. Per paskutines keturias vasaras apie 250 Amerikos ir keletas Kanados mokytojų savanoriškai vyko į Lietuvą pagelbėti per 50 metų sovietų dvasiškai suluošintai mokyklai. Gal tik apie pusę šių savano-

rių buvo lietuvių kilmės. Į mokytojų kvalifikacijų kėlimo institutą Vilniuje vyksta įvairių sričių mokytojai. Pereitą vasarą jų buvo arti 80 – visi profesionalai. Jų tarpe buvo trylika įvairių specialybių profesorių su daktarato laipsniais.

Į Lietuvą jie nuveža taipgi krūvas dėžių įvairių mokslo priemonių, kompiuterių, grafikos prožektorių, vaizduosčių, magnetofonų, daug knygų, bei specialioms kursams skirtų vadovėlių. Pereitą vasarą šių kursų paslaugomis pasinaudojo 1200 Lietuvos mokytojų. Seminarai vyko Vilniuje, Kaune, Klai-

Anglų kalbos būrelis APPLE 1994 m. Seminare Kaune su mokytoja Patricia Sullivan iš Havajų (ketvirta iš kairės).

Panevėžyje APPLE 1994 m. kursų šeiminių suorganizuota išvyka į Smilgių kaimo etnografinę sodybą. Iš k.: nusišukus Amanda Muliolienė, Balčikonio gimnazijos direktorius Raimondas Dambrasas, APPLE direktorė Vaiva Vėbraitė, specialiosios mokyklos direktorius Visvaldas Matkevičius, Anykščių gimnazijos direktorius Saulius Nefas.

lęš galvą ir prisimerkęs, nes saulė švietė jam į akis.

Esu labai išvargęs, nemiegojęs ir nevalgęs... Ties Eglinė bandžiau pereiti sieną, bet mane lenkai peršovė... Esu sužeistas...

Vyras parodė kairėje virš diržo kraujuotus marškinius.

– Jeigu negali... atnešk ką nors valgyti... Aš čia lauksiu...

Nenuleisdamas akių nuo vyro berniukas atsistojo, pasirodęs vykdyti slapto uždavinį.

– Palauk... Jeigu aš neišlaikysiu... Čia... – Vyras parodė dešiniame šone už diržo užkistą tamsų, plokščią paketą.

– Čia rasi adresą... Būtinai nunešk... Tai Punske... Mano marti manęs laukia... Būtinai jai nunešk ir atiduok – ji jau žino... O dabar bėk... Atnešk vandens ir ko nors pavalgyti...

– Gerai, dėde...

Vaikas leidosi bėgti, retkarčiais atsiskukdamas ir pasižiūrėdamas į pasilikusį vyrą. O šis svirduliuodamas įėjo į tirštesnę krūmų tankmę.

Kai po gero pusvalandžio Stasiukas tekinas grįžo atgal, nešinas ašochiu ir rankšluostin įvyniotu duonos pus-

kepaliu, jis turėjo gerai apsidairyti ir paieškoti pasislėpusio savo naujojo draugo.

– Ei!.. Dėde!

Jis net šio žmogaus vardo nežinojo ir nebuvo kaip pašaukti. Ponu dabar nevadinama, vardas nežinomas, o vyresnį žmogų vadinti draugu nedrįso. Todėl greit sklaidė, pasidėjęs nešulį, upelio pakrantės krūmų šakas, žinodamas, kad šis sužeistas ir išbadėjęs vyras turi būti kur netoliese.

"Gal užmigo, ar ką? Išvargęs juk... sužeistas..."

Pagaliau pamatė nepatogiai gulintį ant nulinkusio krūmelio. Aukštieklėninkas, su praziota burna ir sustyrusiomis akimis... Ilgai žiūrėjo Stasiukas, nedrįsdamas prisiliesti prie negyvėlio. Atsiminė matęs panašius vyrus, išmestus aikštėse, todėl lavonų nebijojo. Dar vis tikėjosi – gal žmogus miega.

Saulė žėrė malonią šilumą, aukso spinduliais žaisdama medžių lapuose ir upelio vandens paviršiuje. Vyturys skelbė garbės himnus padangės begalybėje. Šiltas oras mirguliuavo toluomoje, vėjelini švelniai dvelkiant. O gal tai šito

žmogaus vėlė kilo į dangų?

Gyvuliai sustojo visu būriu ir, tarytum jausdami kažką paslaptingo įvykus, nejudėjo ir nereikė jokio garso, tik tytomis gromuliavo. Tarytum sargybinis stovėjo berniukas prie žmogaus kūno. Tarsi tolimes aidas jo ausyse dar tebeskambėjo šio vyro žodžiai – "Jeigu aš neišlaikysiu..." Juk neišlaikė. Ar kas gali išlaikyti nuo amžių slegiantį svetimą svorį, sunkius priespaudos pančius ir prie smilkinio prikištą mirtiną vamzdį?

Pagaliau išdrįso pakelti jau sustingusią partizano ranką. Ištraukė iš už diržo kolenkoro ryšulį, keturkampe dėme išsiskiriantį po kruvinais marškiniais. Atsegiojo sagas. Ryšulys buvo visas kruvinas, kraujas sukrešėjęs ir prilipęs prie kūno, todėl reikėjo ryšulį plėšte nuplėšti. Nušluostęs kraujuotą kolenkorą į žolę, piemenukas nudraskė prisegtą balto popieriaus gabalėlį ir ilgai stebėjo, stengdamasis amžiams atsiminti įrašytą jame Punsko adresą.

(Pabaiga)

pėdoj, Panevėžy, Kėdainiuose ir Birštone.

Šiuo metu ateinančios vasaros kursų dalyviams yra planuojamos šių specialybių paskaitos: kritiškas mąstymas, demokratijos samprata, istorija, matematika, gamtos mokslai, ekologija, ankstyvosios pedagogikos metodika, anglų kalba ir dėstymo metodika, muzika ir menas, kalbos mokslas, švietimo psichologija, socialiniai mokslai, mokinių konsultacija, religinis švietimas, ir bibliotekos mokslas. Reikalui esant bus padaryti kai kurie papildymai bei pakeitimai.

Sovietiniai okupantai ir jų statybiniai per 50 metų be paliovos dūmė pasauliui akis kaip nuostabiai esąs Lietuvoj suklestėjęs menas, sveikatos aprūpinimas, žmonių gerbūvis ir švietimas. Atgavus nepriklausomybę, lyg iš Pandoros skrynios, išsiliejo viso krašto bėdos. Ypatingai buvo suluošintas Lietuvos švietimas. Jo padariniai yra šandien ryškūs žmonių suvargusioj dvasioj, moralėj ir mąstyme. Esant tokiai būklei, nors maža dalimi, mes jaučiame pareigą ieškoti būdų ir kelių kaip išbrinti iš tos sunkios būklės. O vienas tų būdų ir kelių yra tik per švietimą ir dorą auklėjimą.

Kaip ir kiekvienas užmojis taip ir šis pareikalauja nemažai išlaidų. APPLE savanoriai patys apsimoka ne tik savo kelionės išlaidas, bet, kaip minėta, nuveža ir nemažai dovanų – mokslo priemonių mokykloms. Gerai žinome, kad dėl vis sunkėjančios ekonominės būklės daug mokytojų negalėtų atvykti ir dalyvauti seminaruose. Tokios išlaidos kaip kelionė, maistas ir laikina pastogė jiems kainuotų bene visą jų mėnesio algą. Todėl suprantama, kad iš skurdžių mokytojų algų, reikalauti tokios jų aukos būtų tiesiog nepadoru. Tuo reikalu APPLE draugijos nariai savo vietovėse praveda šiam

tiksliui aukų vajų. Yra apskaičiuota, kad \$25 pakaktų vieno mokytojo / mokytojos kelionės, maisto ir kambario išlaidoms padengti. Pereitą vasarą tokios nedidelės stipendijos buvo suteiktos 1200 Lietuvos mokytojų. Visi gavę šias ministipendijas parašė padėkos laiškus savo geradariams. Planuojama ir šią vasarą nuvežti tokių stipendijų visiems, kurie dalyvaus APPLE kursuose. Stambesnes aukas anksčiau yra paskyrę Lietuvos Fondas (\$5,000) ir Tautos Fondas (\$4,000). Kitos visos dovanos ateina iš atskirų aukotojų.

APPLE mokytojų bendrija kreipiasi ir per šį laikraštį kviečia mokytojus į šios vasaros seminarus, kurie keliom savaitėm nuvyktų ir patalokininkautų Lietuvos mokykloms. Praeityje vis atsirasdavo savanorių iš visur. Trys buvo atvykę iš Havajų, kiti iš Kalifornijos, Minesotos, Floridos, Washingtono, netgi iš Kosta Rikos... Tie, kurie dirbame Amerikos ar Kanados mokyklose paraginkime savo kolegas – koleges, o jų atsiras. Šiuo metu reikia dar įvairių specialybių dėstytojų ypač matematikų. Iki šiol nemažai mokytojų – pensininkų vykdavo į talką. Taipgi, yra reikalingi ir vertėjai, moką neblogai lietuvių / anglų kalbas.

Pareiškimus reikia kuo greičiau siųsti šiuo adresu:

APPLE SUMMER SEMINAR

c/o Shirley Sabo
118 Cook Road
Prospect, CT 06712

Ji suteiks ir kitą informaciją. Aukos Lietuvos mokytojų stipendijoms siunčiamos šiuo adresu:

APPLE
c/o Vaiva Vėbra
P.O. Box 617
Durham, CT 06422

Visi aukotojai gaus asmenišką padėkos laiškus iš Lietuvos.

Tėviškėje apsilankius

LIETUVIŠKOJE LIGONINĖJE

Vytas Burokas

Mes daug girdime apie Lietuvoje esančių ligoninių gaudų stovį ir bauginančias pasakas apie susirgimą Lietuvoje kelionės metu. Ir man teko daug jų girdėti tiek atvirose pokalbiuose, tiek iš žmonių, kurie taip pat kažkur girdėjo...

Aš Jums norėčiau papasakoti istoriją, kuri man atsitiko lankantis Lietuvoje dešimtą ar dvyliktą kartą per paskutiniuosius keturis metus.

Pirmą kartą aš patekau į ligoninę Vilniuje, kai po ilgos ir labai karštos 100 F dienos, nuėjus vėlai į lovą, kitą rytą pasijutau nelabai gerai. Po pusryčių su giminaičiu nutarėme važiuoti į Vilnių. Likus 100 km iki Vilniaus, mano širdis pradėjo plakti labai greitai, nenormaliai. Aš jau žinojau, kad teks važiuoti į ligoninę. Savaiame aišku, kad visos baisios pasakos, gandai, tikinimai apie lietuviškų ligoninių tragišką padėtį pradėjo mane persekioti. Kuo daugiau galvojau, tuo tankiau plakė mano širdis.

Pagalčiau pasiekėme Vilnių ir paskambinome į ligoninę. Aš atsakiau į jų klausimus apie esamą padėtį, jie paklausė, ar atsiųsti greitąją pagalbą. Mes pasakėme, kad atvažiuojame patys. Mums pranešė, kad gydytoja mūsų lauks. Prie įėjimo padaviau savo lietuvišką pasą, mane pasitiko daktarė. Moteris, labai simpatiška ir profesionalios išvaizdos. Patikrino mano pulsą ir tuoj pat paprašė medicinos seselės atnešti adatų ir vaistų. Po penkių minučių nuo atvykimo į ligoninę, mano pulsas vėl buvo normalus. Norėjau padėkoti ir keliauti namo, tačiau gydytoja paprieštaravo... "Čia jūs esate mūsų globoje ir mes norime padaryti tyrimus, kodėl jums tai atsitiko ir ką jūs turite daryti, kad tai daugiau nepasikartotų. Mes norėtume, kad Jūs pasiliktumėte čia dviem dienom." Aš sutikau.

Tuo tarpu į palatą atvyko skyriaus vedėja – graži, vidutinio amžiaus daktarė. Ji patikrino vaistus, naudotus širdies ritmo sunormalinimui, pagyrė gydytoją už labai tiksliai atliktą medicininį patikrinimą. Abi gydytojos pasitarė dėl tolimesnės gydymo eigos.

Neužilgo seselė man atnešė rankšluostį, chalata, pižamą ir nuvedė į kambarį, kuriame turėjau apsistoti trims naktsims.

Po to sekė tai, kas panašiu atveju vyksta ir amerikietiškoje institucijoje – tyrimai, kardiogramos tris kartus į dieną, vaistų leidimas į ranką ir raumenis (ant kurių sė-

di), daktarų lankymai kiekvieną dieną, trunkantys iki pusvalandžio.

Po trijų dienų mane išleido. Išleisdami rekomendavo naujus vaistus nuo aukšto kraujo spaudimo, taip pat pridėjo mažą pastabą mano daktarui Amerikoje – jis neturėtų būti taip atsilikęs nuo šiandienos, nes tie vaistai, kuriuos buvo man paskyręs, nėra geri ir beveik nebenaudojami jau penkerius metus. O šie vaistai, rekomenduoti Lietuvoje, buvo patvirtinti šios srities specialisto Amerikoje ir iki šiol gerai veikia.

Kur tos šmėklos, bauginančios pasakos, žiaurūs atsitikimai? Galvojau – man pasisekė, viskas praėjo kuo puikiausiai. Bet palauk!

Spalio pabaigoje vėl atvažiuavau į Lietuvą. Jau buvo vėlyvas ir šaltas ruduo. Aš atskridau penktadienį, kada visa Lietuva ruošėsi Vėlinių – mirusiųjų pagerbimo – dienai. Aš net neįsivaizdavau, kad visa šalis bus taip jausmingai nusiteikusi šiai šventei. Jau šeštadienį, sekmadienį ir pirmadienį minios žmonių plaukė į kapines sutvarkyti, papuošti gelėmis ir žvakėmis savo artimųjų kapus antradieniui – Vėlinių vakarui. Visi keliai buvo užkimšti automobilių, autobusų ir daugybės daugybės pėsčiųjų, kurie kaip jūra plaukė į paskutinę žmogaus poilsio vietą.

Mano tėvai ir sesuo palaidoti Kaune, Aukštosios Panemunės kapinėse, todėl norėjau ten nuvykti ir susikaupti minutei prie savųjų.

Pavakareje grįžome į Panevėžį – ten buvau apsistojęs pas savo gimines. O neužilgo išvykome į Pušalotą, kur yra palaidoti mano žmonos dėdės, keturi uošvės broliai ir kur stovi architekto Vlodo Švipo, gyvenusio New Yorke, paminklas, pastatytas žuvusiems už Lietuvos laisvę.

Buvo vakaras, nesustodamas pliaupė rudenis šaltas lietus, pūtė stiprus vėjas. Žvakes, kurias taip rūpestingai stengdavosi uždegti žmonės, tučtuojau užpūsdavo vėjas. Jaučiau, kaip skverbėsi prie kūno šaltis, nors gan stori buvau giminių aprengtas.

Iš Pušaloto skubėjome į Panevėžio kapines. Buvo jau vėlu, tamsu, vėjas švilpavo aukštose kapinių pušyse ir nesmarkiai, bet nuolat lyjantis lietus užpildė kelyje atsiradusius plyšius ir duobes.

Minios žmonių – tėvai, vaikai, seneliai ir anūkai – veržėsi pro atvirus kapinių vartus. Jūra uždegtų žvakių, kaip vilko akys tamsumoje, spindėjo visur. Ateinantieji

Susiubičiulavusių Clevelando ir Klaipėdos miestų komitetas po posėdžio, kuriame buvo aptarti 1995-ųjų metų pagalbos Lietuvai planai. Iš k.: Dr. Viktoras Stankus, Rita Balytė, Dr. Eric Bloomfield, Gražina Kudukienė, Gaila Klimaitė, Dr. John DiStefano, Salomėja Knistautienė, Antanas Mockus, Kęstutis Steponavičius, Dr. Gintautas Sabataitis, Gidonė Steponavičianė.

išplėstomis akimis ieškojo savojo kapo tarp tūkstančių – tamsumoje rasti nebuvo lengva. O suradę bandė uždegti žvakes, prisidengdami nuo vėjo ir lietaus. Kiti gi, anksčiau atvykę, giliai susimąstę, nuleidę galvas, dūmodami, o kai kurie ir riedančią asarą braukdami, keliavo namo. Atrodo, kad šią dieną, vienintelę dieną per metus, jauni ir seni, geri ir blogi, klastingi ir kerštingi, gyvi ir mirusieji šioje šaltoje Lietuvos žemelėje surado bendrą tylią, gilią be žodžių kalbą.

Grįžtant namo, pajaučiau mane krečiantį šaltį, brisdamas per balas – tekantį į batų vandenį. Veidu riedėjo šalti lietaus lašai.

Ir vėl Lietuvos ligoninėje – antrą kartą. Susirgau gripu su vėlesnėmis komplikacijomis. Bet aš norėčiau rašyti ne apie savo ligą, nuo kurios visiškai pasveikau, o apie lietuvišką ligoninę ir jos gydymą.

Daktarai tuoj pat nustatė kas yra, kaip reikia gydyti ir gydymo tvarką. Su manimi, kaip ir su visais kitais ligoniniais, jie atvirai pasikalbėdavo ir neskubėdavo tave palikti kuo greičiau.

Vaistus duodavo reguliariai (jų atrodo yra, tačiau nėra pertekliaus). Daug vaistų

atvežta iš Amerikos, Vokietijos, Danijos, Prancūzijos, daug jų yra labdaros dėka. Vokiečių įsteigtose vaistinėse gali gauti ko tik nori (aišku, reikia mokėti pigiai pagal Amerikos kainas ir brangiai pagal lietuvišką uždarbį). Dabar apie maistą. Jei guliesi į ligoninę tik pavalgyti – nesigulk. Jis yra gan kuklus, tačiau sveikas ir maistingas. Ligoninui pakanka. Pvz.:

Pusryčiams: manų kruopų košė su mažu gabalėliu sviesto, dvi riekės duonos – viena balta, kita juoda – su sviestu, du gabalėliai sūrio, stiklinė arbatos.

Pietums: daržovių sriuba, bulvių košė su sviestu ir veršienos kotletas, dvi riekės duonos (balta ir juoda), stiklinė kompoto.

Priešvakariai: stiklinė šilto pieno, su pyragaičiu arba stiklinė kefyro.

Vakariene: duona kaip paprastai, ryžių košė su sviestu, stiklinė arbatos.

Taigi, nei per daug, nei per mažai. Paprasta, skanu, sveika. Kambariai švarūs, šilto vandens yra. Ligoninėje veikia parduotuvė ir privačios valgyklos. Ko reikia, gali nusipirkti.

Kur tos baidyklės, šmėklos, kur tie velniai, apie ku-

riuos mes tiek daug girdime?

Lietuvos ligoninėms trūksta technikos įrengimų, trūksta pinigų moderniems įrengimams, gydytojai gauna labai mažus atlyginimus. Tačiau tai jokių būdu nesumažina gydytojų pajėgumo padėti ligoninui pasveikti. Gydytojai yra labai atsidavę savo darbui profesionalai ir be jokių abejonių yra geriau pasiruošę ir didesnės kvalifikacijos negu jų kolegos Amerikoje.

Grįžęs į Ameriką, šiuo klausimu kalbėjausi su St. Johns ligoninės specialistu, kuris man atsakė: "Let's face it the greatest medical minds are in Europe not in USA".

Jei važiuoji į Lietuvą, tai pasiruošk būti sveikas, kas bus daug maloniau Tau ir Tavo giminėms. Bet jei susirgsi, neišsigąsk, nes būsi maloniai nustebintas, ką lietuvių gydytojai su ribotais techniniais įrenginiais gali padaryti.

Jeigu išgirsi iš draugų ar pažįstamų apie baisumus lietuviškose ligoninėse, geriau paklausk, ar jie ten buvo ir ar patys juos matė. Ir koks tikslas skleisti tokias nesąmones?

Daug trūkumų Lietuvos ligoninėse, tačiau medicininė pagalba žmogui nėra viena iš jų.

SUSITIKIMAS CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMUOSE

(Atkelta iš 1 psl.)

Lietuvą, kuri, pasak A.Šakalio, susilaukė atydaus dėmesio ir buvo palankiai įvertinta. Jis taip pat paminėjo, jog eilė firmų išreiškė rimtus ketinimus ir jų atstovai artimiausiu metu žada atsilankyti Lietuvoje.

Baigdamas savo pasisakymą, A.Šakalys padėkojo clevelandiečiams už šiltą priėmimą, o ypač Clevelando lietuviams už nuoširdumą ir pakvietimą susitikti.

Vėliau, pasistiprinus "Gintaro" šeimininkių paruoštais skanėstais, susitikimo dalyviai

su svečiais ilgai bendravo individualiai besikalbėdami ir diskutuodami visais rūpimais klausimais.

Be ambasadoriaus A.Eidinto ir viceministro A.Šakalio, susitikime dar dalyvavo: URM Ekonominės ryšių departamento direktorius Audrius Navikas, Lietuvos investicijų agentūros direktorius Kęstutis Baltramaitis, Vystymosi banko prezidentas Juozas Aliukonė, Klaipėdos meras Jurgis Aušra, Šiaulių meras Arvydas Salda, Lietuvos Akcinio inovacinio banko tarybos

pirmininkas Artūras Balkevičius, Prekybos ir pramonės rūmų pirmininkas Mindaugas Černiauskas, EBSW prezidentas Gintaras Petrikas, Lietuvos ambasados Amerikoje pareigūnai Linas Orentas ir Darius Pranckevičius, LITIMPEX banko pirmininkas G.Preidys, LB krašto valdybos ekonominės tarybos pirmininkas Algirdas Rimas.

Susitikimas praėjo geroje ir pakilioje nuotaikoje. Gaila tik, kad salėje truko mikrofonų, dėl ko tiek prisistatantys delegacijos narius, tiek A.Šakalio kalbą toliau sėdintiems buvo sunkoka girdėti.

-ba-

UŽMUŠK IŠEIVI

Vladas Vjalkas

Šį savo straipsnelį nežinau kaip pradėti ir kaip baigsiu, nes dreba pirštai iš piktumo ir nepataikau į reikiamas kompiuterio raides. Tokius biaučius jausmus sukėlė (baisu pagalvoti) poezija. O juk poezija turi kilninti tavo sielą ir duoti vilčių naujam geresniam rytojui. Taip mes įpratome žiūrėti į poeziją. Bet štai iš brangios tėvynės atskrido tokia poezija.

DONATAS VALANČIAUSKAS IŠ "PRIKALBĖJIMŲ"

I. Kur gyvena išeivis

Jis gyvena chimeroj šaly ten anapus garsaus okeano ir vėjui pakilus tu pajusti gali švelnų kvapą – tai svaigina – tai vynas ir bobos jos švarios

Kalifornijoje žydi didelės tropikų gėlės noksta doleriai bręsta laukuos chevroletai ir pontiakai

Jis turi dailią ryškiai dažytą trobelę Pacifiko pakrantėj ir moterį ji tiesa kiek apvytus tai niekis juk neteks tau miegoti su ja

Tai ta šalis iš kurios

Jis kasmet parvažiuoja tėvynėn

II. Kaip nužudyti išeivį

Jis atvyksta kasmet į miestą mums atvežti šviežių patarimų tu iš anksto jo lauki minioj vos tiktai nusileis lėktuvas ir jisai nusiropstęs trapu atsiklaups pabučiuoti žemės tu prišok ir taikliu smūgiu sudaužyk jo pliką pakaušį
(Iš "POEZIJOS PAVASARIS" '94. VAGA, Vilnius, 1994)

Mūsų bobos turėtų džiaugtis – jos švarios. Taip atsiliepia "poetas" pradžioje, bet paskui nuvilia. Gerokai apvytusios ir džiaugiasi, kad nereikės gulėti vienoje lovoje. Tai priežastis gerokai išsižeisti.

Toliau "poetas" jau virsta mafijozu ir ragina nelaukti išeivio kokiame tamsiame skersgatvyje, bet užmušti jį, kada jis tėvynės meilės pagautas, bučiuoja žemę ir nepastebi žudiko. Čia ne poetiškas skersgatvyje, bet užmušti jį, kada jis tėvynės meilės pagautas, bučiuoja žemę ir nepastebi žudiko. Čia ne poezija, bet žudimo vadovėlis.

Jeigu tik vienas Donatas Valančiauskas taip kalbėtų, tai gal galima būtų praleisti negirdomis, bet tas žudimo raginimas pateko į knygą, kurią išleido valstybinė leidykla Vaga. Tai reiškia, kad ten tebesėdi bolševikai persisunkę neapykanta išeivijai. Tą jie uoliai reiškė per visą okupacijos laiką.

Tai štai ko prisigyvenome. Bolševikai skelbė, kad mes nusikaltėliai, atvykstantieji pasisvečiuoti vadinos mus auksinėmis kiaulėmis. O dabar ragina užmušti.

O tempora o mores (o laikai, o papročiai).

(Atkelta iš 2 psl.)

Iš 630 narių koalicijai priklauso 366 vietos.

• Gegužės 26 d. JAV vyriausybė paskelbė, kad Kinijai vėl pratęsimas favoritinės valstybės prekyboje statusas dar vieneriems metams. Kinijai toliau bus daromas švelnus spaudimas, kad jos vyriausybė gerbtų žmogaus teises.

• Britanijos karalienė Elzbieta II ir Prancūzijos prezidentas Francois Mitterrand formaliai atidarė gegužės 6 d. po Anglijos kanalu iškastą tunelį ir juo einantį geležinkelį, kuris eis 31 mylią iš Anglijos Folkestone iki Prancūzijos Calais miesto. Tunelio naudojimas visuomenei dar nukeltas, nes dar liko daug nebaigtų darbų.

• Gegužės 11 d. Vienoje Bosnijos vyriausybė ir Bosnijos kroatų vadai pasirašė federacijos sutartį. Dvi šalies provincijos bus valdomos kroatų, keturios priklausys musulmonams ir dvi liks mišrios. Gegužės 13 d. tarptautinė kontaktų grupė paskelbė, jog jos planas numato skirti naujai federacijai 51 nuoš. visų žemių Bosnijoje, o serbai gautų 49 nuoš. Serbai šiuo metu užėmė apie 70 nuoš. teritorijos, tai jie pasitarimuose nedalyvauja ir nesirengia pasitraukti, nors serbams žadama atšaukti ekonomines sankcijas.

BIRŽELIS

• Specialus prokuroras Robert Fiske, nagrinėjantis vadinamą Whitewater skandalą, paprašė raštu prezidento Clintono ir jos žmonos Hilla-

Iš visur apie viską

ry pareiškimų. Birželio 12 d. jis juos gavo ir tai laikoma istoriniu įvykiu. Nes tai pirmas sykis, kad valdantis prezidentas atsilieptų į teisinius klausimus liečiančią kvotą, susijusią su jo elgesiu.

• Birželio 27 d. prezidentas pakvietė nauju Baltųjų Rūmų štabo viršininku Leon Panettą, perimantį šias pareigas iš Clintono jaunystės draugo Thomas McCarty, kuris paliktas prezidento patarėju. Birželio 28 d. prezidentas Clintonas ir jo žmona Hillary įsteigė fondą teismų gynbos reikalam, nes įvairūs kaltinimai gali pareikalauti milijoninių sumų. Asmenys gali aukoti į šį fondą iki 1,000 dol. Aukotojų sąrašai bus skelbiami kas šeši mėnesiai. Šitoks fondas irgi negirdėtas pareigas einančių prezidentų istorijoje.

• Prez. Clintonas lankėsi Europoje II Pasaulinio karo sąjungininkų išsikėlimo Prancūzijoje 50 metų sukakties proga. Jis aplankė Vatikane popiežių Joną Paulių II, pasakė kalbą Prancūzijos parlamente, Romoje susitiko Italijos naują premjerą. Birželio 8 jis gavo garbės doktoraatą Oxfordo universitete.

• Buvęs prez. Carteris birželio 15 aplankė Šiaurinę Korėją, kalbėjosi apie jos santykius su JAV, apie atominį jėgainių inspekcijos reikalus, apie santykių pagerinimą su Pietų Korėja. Sakoma, kad Carteriui pavyko įtikinti komunistinę Korėją ieškoti geresnių ryšių ir tai-

kingų sprendimų.

• Vengrijoje birželio 4 d. premjeru buvo išrinktas Vengrijos socialistų darbininkų partijos vadas Gyula Horn, žinomas komunistas. Komentatoriai pabrėžė, jog prieš vengrus anksčiau panašiai padarė: Lietuvos, Lenkijos, Rumunijos ir Slovenijos balsuotojai, daugiausia dėl ekonominių sunkumų.

• Birželio 7 paskelbtos naujos ekonominės sankcijos Haiti diktatūrai. Birželio 10 buvo sustabdyti lėktuvų skridimai į Haitį.

• Po kelių trumpalaikių vyriausybių Japonijos premjeru buvo išrinktas socialistų partijos vadas Murayama.

• Birželio 16 d. Kalifornijos policija suėmė garsų futbolininką O.J. Simpson kaltinamą savo žmonos Nicole Brown Simpson ir jos bičiulio Ronald Goldman nužudymu. Žmogžudystė įvyko birželio 13. Kaltinamasis birželio 20 teisme pareiškė, kad jis nekaltas. Byla sukėlė nepaprastą amerikiečių visuomenės susidomėjimą.

• Britanijos sosto įpėdinis princas Čarlis britų televizijos programoje birželio 29 d. atvirai pripažino, kad jo sutuoktuvės su Diana visai iširo, jis jai tapo neištikimas ir nesitiki vėl susitaikinti.

• Birželio 17 Amerikos devyniuose stadionuose prasidėjo Pasaulio Futbolo taurės varžybų finalinės žaidynės, kuriose dalyvavo 24 valstybių komandos.

(Bus daugiau)

PRASMINGOS KŪČIOS

Pas senelius Dr. Nelę ir Gerardą Juškėnus, Cleveland Heights, suvažiuo skaitlinga šeima atšvęsti Kūčias. Malda, kalėdaičiai ir du pusbroliai žymėjo šeimos šventę.

Gruodžio mėn. pusbroliai – Juozas Benjaminas Natkevičius ir Ričardas Ste-

lando Žaibo sporto klubo rungtynėse. Lankė ir baigė University School gimnaziją. Studijavo Miami U-te, Oxford, OH, kur 1994 m. gruodžio mėn. gavo bakalauro laipsnį iš prekybos mokslų (Marketing).

Dr. Stepono ir Dr. Giedrės Matų (Independence, OH)

Juozas B. Natkevičius, Ohio Miami universiteto absolventas. G. Juškėno nuotr.

ponas Matas užbaigė aukštuosius mokslus.

Arėjo ir Juditos Natkevičių (Brecksville, OH) sūnus Juozas gimė Clevelande. Mokėsi ir baigė Dievo Motinos parapijos pradžios mokyklą. Ten pat lankė Šv. Kazimiero lietuviškąją mokyklą bei sėkmingai varžėsi Clevel-

Ričardas S. Matas, Toledo valstybiniame universitete baigė teisės mokslus.

G. Juškėno nuotr.

sūnus Ričardas gimė Clevelande. Lankė ir baigė St. Michael, Independence, OH, pradžios mokyklą. Vėliau baigė Holy Name gimnaziją. Mokėsi Clevelando Šv. Kazimiero lietuviškoje mokykloje bei skautavo Pilėnų tun-

Trumpai iš Chicagos

Laima Šulaitytė-Day, gimusi ir augusi Ciceroje, o dabar gyvenanti Evanstone prie Chicagos, kartu su savo 5 metų sūneliu Andriuku Kalėdų šventes praleido ir Naujuosius metus sutiko Lietuvoje. Tai buvo jau penktasis jos vizitas tėvų žemėje, o mažojo Andriuko – dar tik

te. Su tėvais ir sesute – Daina 1978 m. stovyklavo VI Tautinėje Stovykloje Australijoje ir 1988 m. netoli Kensington, OH, VII-je Tautinėje Stovykloje. Studijavo John Carroll U-te, University Heights, OH, kur gavo istorijos bakalauro laipsnį, o paskui Cleveland State U-te atsiekė istorijos magistro laipsnį. Toledo Universitetan išvažiuo studijuoti teisę. 1994 m. gruodžio mėn. baigė teisės studijas ir šiuo metu intensyviai ruošiasi advokatus (BAR) egzaminams.

Šiomet platus pasaulis yra atviras abiem pusbroliams. Linkime jiems sėkmės!

Ger.J.

pirmasis. Jis čia sutiko nemažą naujų draugų su kuriais susikalbėjo lietuviškai. Laima yra daug dirbusi amerikiečių teatruose, o taip pat ir Chicagos lietuvių teatro kolektyve "Vaidilutėje", pasireiškusi lietuviškuose organizacijose bei sporto klubuose. Praėjusiais metais kartu su Snieguole Zalatore ji paruošė ir išleido anglų kalba turistinę knygą – "Bed and Breakfast Lithuania", kuri yra platinama Š. Amerikoje, Lietuvoje ir kitose valstybėse.

Snieguolė Zalatorė, JAV baigusi žurnalistiką ir anksčiau nemažai rašiusi "Draugo" dienraštyje, po 3 metų darbo "Klaipėdos" dienraštyje, praėjusį rudenį išvyko dirbti į Čekiją. Ji čia darbuojasi anglų kalba Prahoje leidžiamame savaitraštyje – "Central European business Weekly". Šiame laikraštyje yra rašoma ir apie Lietuvos verslą. Naujame šio savaitraščio numeryje randame du ilgesnius Snieguolės (Gene-

vieve) rašinius. Beje, Kalėdų šventėms ji buvo atvykusi pavišėti į Lietuvą ir čia susitiko su savo jaunystės drauge – Laima Šulaityte, atsikrūdisia iš Chicagos.

Istorikas Jonas Dainauskas, lietuviškos spaudos bendradarbis, įvairių organizacijų veikėjas, prieš Kalėdas buvo išvykęs pavišėti pas Los Angeles gyvenančią dukrą. Ten susitiko didelį būrį ne vien tik giminių, bet ir kitų senų pažįstamų. Dalyvavo akademikų skautų susirinkime, kur skaitė paskaitą. Į Chicago sugrįžo sausio 7 dieną ir tuoj vėl įsijungė į čionykštę veiklą. Sakė, kuomet apleido Kaliforniją ten žydėjo rožės, o Chicagoje buvo pasitiktas su sniegu. Nežiūrint savo 91 metų amžiaus naštos, J. Dainauskas yra vienas iš veikliausių Chicagos lietuvių kultūros veikėjų.

Skaitykite ir platinkite
DIRVA

GYVENIMIŠKOS ĮVAIRENĖS

Gerardas Juškėnas

PADIDINS MOKĖJIMUS GYDYTOJAMS

Nuo 1995 m. sausio 1 d. Medicare vadyba padidino vidutiniškai 7.7% mokėjimus gydytojams už jų teikiamas paslaugas Medicare pacientams. Didžiausias priedas teks chirurgams.

Šie mokėjimai bus didesni negu prez. Clintono administracija pageidavo. Jie sieks \$2.2 milijonus padidintų mokėjimų už gydytojų paslaugas 36 milijonams vyresniųjų bei luošųjų asmenų Medicare globoje.

Medicare padidina 12.2% atlyginimus už chirurginius patarnavimus, 7.9% už pradinis patarnavimus bei 5.2% už ne chirurgines paslaugas. Chirurgams teko didžiausias priedas, nes jie 1993 m. atliko mažiau operacijų negu valdžios buvo užplanuota.

BRANGSTA PRASTAS PATARNAVIMAS

JAV Pašto tarifų komisija lapkričio 30 d. patvirtino pirmos klasės laiško pašto ženklų kainą – 32 c. Tuo pačiu pabrangs kainos ir kitoms pašto siuntoms: parapijų biuleteniai nuo 15 c iki 15.6 c; atvirukai nuo 19 c iki 20 c; laišakai už 1 oz. nuo 29 c iki 32 c; laišakai iki 2 oz. nuo 52 c iki 55 c; laišakai iki 3 oz. nuo 75 c iki 78 c; siuntiniai (2 sv.) nuo \$1.74 iki \$2.10; pirmailės siuntos (Priority mail – 1 sv.) nuo \$2.90 iki \$3.00; registuoti laišakai (\$500) nuo \$4.85 iki \$5.40; ekspreso laišakai (8 oz.) nuo \$9.95 iki \$10.75. Nauji pašto tarifai pradėjo veikti nuo 1995 m. sausio 1 d.

Šie pakeitimai tikriausiai nesulauks mūsų pritarimo. Clevelande 44118 zonoje

"Priority Mail" vokas su \$2.90 pašto ženklų keliavo nuo lapkričio 23 dienos iki lapkr. 29 dienos. DIRVA kartais gauname su 8 dienų pavėlavimu. Tėvynės Garsų radijo programai siustas laiškas keliavo iš 44118 zonos į 44121 net 10 dienų. Tokie nesklandumai labai padidino "fax" aparatų išplitimą.

BIRŽOS BURTAS

Biržoje investuojantiems vertėivoms dažnai būna galvosūkis: ar pirkti akcijas, kada jų vertė krenta, o gal kada kainos kyla? Biržos kainoms kylant – rinka vadinama buliaus vardu, o krentant – meškos. Sakoma, kad kartais tenka mesti aukštyr pinigėlių ir spėti kuriuo šonu jis nukris, kad žinotum kaip investuoti.

Lietuvių kilmės pensininkas Eugene Kunsitis 1986 metais suprojektavo dolerio dydžio buliaus-meškos žetoną, pavadindamas jį "Pocket Analyst" – kišeniniu analizuotoju. Toks žetonas gal ir nėra labai tikslus rinkos svyravimų pranašas, bet jis tapo nepaprastai populiarius ekonomistų tarpe. Daug vertėivų perka tuzinais tuos žetonus ir dalina šventėms kaip suvenyrus savo klientams. E.P. Kunsitis jau virš 6,000 jų išplatino, nors pradžioje net nesitikėjo, kad kas nors jais domės.

Tokiam "Pocket Analyst" gauti siųskite \$10.50 adresu: E.P. Kunsitis, 31200 Chardon Rd., Willoughby Hills, OH 44094; arba skambinkit telefonu 216 / 944-7759.

PIRKIME VAIKAMS TINKAMUS BATUS

Amerikos specialistai paruošė brošiūrą "Guide to

Children's Shoes". Joje aiškinama tėvams apie apavų kūdikiams (kuriems pakanka kojinačių arba šliuriukių kol jie pradeda vaikščioti), pradedantiems vaikščioti ir mokyklos amžiaus vaikams. Pageidaujama, kad jiems leistų basiems vaikščioti, jei tas yra saugu. Vaikams netinka batai, kuriuos reikia išnešioti. Jie privalo jiems tikti iš pat pradžių. Iki 2 metų amžiaus jaunikliai būna pilnapadziai ir tik apie 6–8 metus išsivysto jų pėdų arkos.

Batuose reikia pakankamai erdvės pėdoms augti. Daugumas vaikų turi skirtingas pėdas – viena didesnė negu kita.

Nemokamai brošiūrai gauti voką su pašto ženklų ir jūsų adresu siųskite:

"Children's Shoes"
AOFAS, 701 16th Ave.,
Seattle, WA 98122.

PRIEŠISTORINĖS PUŠYS

Australijos Parkų ir Gamtosaugos pareigūnas David Noble atostogų iškyloje pateko į priešistorinę aplinką. 129 mylios nuo Sydnėjaus džiunglėse jis atrado Jūros mezozoinės eros ("Jurassic Park" – angl.) gojų, kuriame augo 39 priešistorinės pušys. Iki šiol buvo spėjama, kad tos pušys prieš 150 milijonų metų dingo iš mūsų planetos paviršiaus.

Tai yra bene svarbiausias šio šimtmečio botanikos rakinys, pabrėžė botanikos sodų pareigūnas Ken Hill.

Medžiai buvo atrasti beveik neprieinamoje Wollemi tautinio parko dalyje, Melynuose kalnuose. Juos pavadino Wollemi pušimis. Didžiausia iš jų yra 130 pėdų (39 m) aukščio, 10 pėdų (3 m) apimties ir bent 150 metų senumo. Jos yra padengtos

tankia vaškuotų spyglių žaluoma, o vešli žievė atrodo lyg padengta rudu šokoladu. Iki šiol atrasti tik 23 suaugę medžiai ir 16 jaunų pušaičių. Tai bus rečiausi augalai, iki šiol atrasti mūsų planetoje. Jų vieta yra laikoma paslapyje. Botanikai renka jų šėklas, kad galėtų jas paskleisti.

Apie Wollemi pušis senokai žinoma iš atrastų suakmenėjusių iškasenų (fossils). Pagal tas iškasenas buvo nustatytas laikotarpis, kad tos pušys augo mūsų planetoje. Buvo prieita išvados, kad jos dingo kartu su pranykusiais dinosauroais.

Tarp kitko, "Wollemi" vardas yra paimtas iš Australijos čiabūvių (aborigines) kalbos. Tas žodis reiškia – "apsidairyk aplink save". Tą David Noble ir padarė, raskdamas priešistorines pušis.

BORN TO TRAVEL

26949 Chagrin Blvd. #103
(Ohio Savings Building)

BEACHWOOD, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KVIEČIAME KELIAUTI Į EUROPA,
KARIBŲ SALAS, MEKSIKĄ,
PIETŲ AMERIKĄ, VID. & TOL. RYTUS

Skambinkite arba aplankykite mus ir kartu
suplanuosim Jūsų kelionę

1995 metais
KELIONĖS Į LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS
PIGIAUSIOS IKI KOVO 31 DIENOS

Siūlome skristi: FINNAIR: via Helsinki į Vilnių
(antradieniais ir trečiadieniais),

arba kitomis Jūsų pageidaujamomis oro linijomis.
SAS – via Copenhagen, LUFTHANSA – via Frankfurt,
LOT Polish – via Warsaw

Mes taip pat atstovaujame LITHUANIAN AIRLINES (LAL)

RITA STAŠKUTĖ
kelionių specialistė

ŽVAIGŽDUTĖ
MOTIEJŪNIENĖ

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Švelnis L., Needham	5.00
Dabrega J., Brockton	10.00
Martišauskas S., Brockton ..	15.00
Adomavičius O., Centerville ..	20.00
Liaukus V., Wethersfield ..	10.00
Kazlauskas J., Waterbury ..	20.00
Trečiokas K., Union	70.00
Vigelis E., Pennsville	10.00
Bulgaris D.R. New York	5.00
Kidolis V., Woodhaven	20.00
Tamošaitis L., Woodhaven ..	5.00
Grajauskas V., Jeffersonvl. ...	5.00
Priokockis I.M. Warrington ..	20.00
Matonis V., Philadelphia ..	10.00
Avižonis G., Lebanon	5.00
Nagrodcki D., Woodbridge ..	5.00
Zubavičius J., Sunny Hills ..	20.00
Stepanauskas A., Juno B.	10.00
Zabukas B., St. Petersburg ..	10.00
Žvynys J., St. Petersburg ..	20.00
Kleinaitis M., St. Petersburg ..	20.00
Šatkas C., Kirtland	100.00
Stepas Ed., Willoughby H. ...	10.00
Jūras F., Cleveland	10.00
Lazdinis St., Euclid	20.00
Žilinskas P., Lyndhurst	15.00
Civinskas K., Brecksville ..	10.00
Laniauskas E., Richmond H. ...	10.00
Sideravičius P., Indianapolis ..	20.00
Peciūrienė J., Ann Arbor ..	10.00
Stasaitis A.K. Redford	10.00

Lekutis P., Muskegon	30.00
Paovys V., Grand Rapids ..	200.00
(Vyro mirties metinės)	
Ceputis K., Evanston	20.00
Pilmonas J., Hickory Hills ...	10.00
Blinstrubas T., Chicago	20.00
Elerts O., Chicago	10.00
Grigaitis J., Chicago	20.00
Viskanta G., Chicago	5.00
Morkūnas L., Chicago	5.00
Peleckas F., Chicago	20.00
Lapinskas A., Chicago	20.00
Stropus V., Lemont	20.00
Vaitkus M., Belleville	20.00
Abramikas V., Springfield ..	10.00
Anelauskas M., Los Angeles ..	10.00
Labanauskas V., Twisp	5.00
Kizis M., Canada	10.00
Petrakis V., Canada	10.00
Daugelavičius V., Canada ...	15.00
Kantautas F., Canada	20.00
Barzdukas A., Falls Church ...	5.00
Karkliūnas B., Cleveland	10.00
Yucius V., Pittsburgh	10.00
Žičkus P., Dorchester	10.00
Ambraziejus P., N. Falmouth ..	5.00
Matioška J., Centerville	8.00
Mikonis B. Dr., Mashpee ..	10.00
Misiūnas V., Elizabeth	20.00
Jankus V., Delran	10.00
Siliūnas G., Flushing	30.00
Vembrė B., Brockport	10.00
Ardys J., Fairview	50.00

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą – pristatomi į namus.
Talpintuvai į Lietuvą siunčiami kas savaitę.

AIR CARGO skubiems siuntiniams.

ŠVENČIŲ PROGA

MAISTO SIUNTINIAI: nuo \$29 iki \$98
55 svarai, maisto rinkinys \$98

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą. Dirbame nuo 1987

Rūta Degutienė 216 943-4662

28262 Chardon Rd. Willoughby Hills, OH 44092

TRANSPAK 2638 W 69th Street Chicago, IL 60629
CHICAGO Tel. 312-436-7772

CLEVELANDE ir apylinkėse

LB CLEVELANDO APYLINKĖS VALDYBOS PRANEŠIMAS

Sausio 29 d., sekmadienį Clevelande lankysis JAV LB Krašto valdybos pirmininkė Regina Narušienė. Po 10 val. mišių ji kalbės parapijos auditorijoje. Visi clevelandiečiai kviečiami ateiti pasiklausyti kalbos vienos iš moterų, išeivijų iškilusių į lietuvių visuomenės viršūnę.

Šia proga norime priminti tiems, kurie dar nesusimokėjo Bendruomenės solidarumo mokesčio, jį susimokėti ir kad ir mažą auką paskirti švietimui ir kultūriniais reikalams.

Solidarumo mokestis yra tik 2 dol. pensininkams ir nedirbantiems ir 5 dol. šeimai. Tik iš solidarumo mokesčių

ir aukų mes galime paremti lituanistinę mokyklą, spaudą, radio ir kitus, nes parengimai paskutiniu laiku pelno beveik neduoda.

LB Clevelando apylinkės valdyba

PADĖKIME ALGIMANTUI

Daugelis žino, kad vienas iš Clevelando Šv. Jurgio parapijiečių, Algimantas Dailidė, yra JAV Teisingumo departamento (OSI) apkaltintas. Jam norima atimti pilietybę ir ištremti iš šio krašto. Parapija stovi šalia A. Dailidės ir kviečia visus clevelandiečius tiekti jam ir jo šeimai bet kokią galimą pagalbą. Norintiems lėšomis padėti, Clevelando Society National Banke, (5900 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103)

atlanta IMPORT-EXPORT Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629

Tel. (312)434-2121 1-800-775-SEND

SKOKIE, CLEVELAND, ST. PETE BEACH, NEW YORK,

DETROIT, GRAND RAPIDS, KALAMAZOO, BALTIMORE,

PITTSBURGH, HOT SPRINGS, ST. LOUIS, ROCHESTER,

Pristatome siuntinius į namus

Jūsų giminėms Lietuvoje, Latvijoje,

Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje.

Skubiems siuntiniams: AIR CARGO

Amerikietiško maisto siuntiniai.

Pratęsiame vizas, ruošiamo iškvietimus.

Persiunčiame pinigų doleriais.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Federal Savings Bank

PRAŠAU APLANKYTI MŪSŲ BANKĄ

HOME FEDERAL didžiuojasi būdama dalis jūsų apylinkės

Nuo 1911, HOME FEDERAL padėjo tokioms šeimoms kaip jūsų gauti geromis sąlygomis paskolas ir patarnavimus finansinėse operacijose.

HOME FEDERAL siūlo šiuos patarnavimus:

- Aukštas palūkanas už santaupas
- Čekių santaupas
- Namų paskolas
- Paskolos namų remontams
- ir kitas paskolas labai palankiomis sąlygomis.

HOME Federal Savings Bank

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Darbo valandos:

Pirmadienio – ketvirtadienio	9:00 – 4:00
Penktadienį	9:00 – 6:00
Šeštadienį	9:00 – 2:00

Telefonas 348 - 8809

Rose Marie Balogh, Branch Manager

FDIC INSURED

EQUAL HOUSING LENDER

yra pradėtas AL. DAILIDE DEFENSE FUND. Įnašai yra priimami, bet kuriame to banko skyriuje arba P.O. Box 41415 Brecksville, Ohio 44141. Aukos šiam fondui gali būti įteiktos ir per Šv. Jurgio parapiją Ger.J.

PARENGIMAI

1995 M.

• VASARIO 26 d. – TAUPOS Kredito Kooperatyvo Metinis susirinkimas

• KOVO 5 d. Šv. Jurgio parapijos šimtmečio sukakties šventės tęsinys.

Šv. Mišias celebruoja vyskupas James Quinn 10:30 ryto šv. Jurgio parapijoje.

• KOVO 11 d. "ŽAIBO DIENOS 1995", metinis vakaras, Loterija "RESERVE RAFFLE", ECT., Lietuvių Namuose. Sportinė programa – Dievo Motinos parapijos salėje

• KOVO 26 d. KAZIUKO MUGĖ ruošia Clevelando skautija.

• BALANDŽIO 23 d. Atvelykio Stalas – Šv. Jurgio parapijos salėje 11:30 ryto

• BIRŽELIO 4 d. Šv. Jurgio parapijos šimtmečio sukakties iškilmų uždarymas. Šv. Mišias celebruoja vyskupas Anthony Pilla 10:30 ryto šv. Jurgio parapijoje.

• GEGUŽES 6 d. L.B. Clev. Apylinkė ruošia "Vakara motinoms pagerbti". Programą atliks Toronto taut. šokių grupė "GINTARAS" vadovaujama Juozo ir Ritos Karasių.

• GEGUŽES 19, 20 ir 21 d., 45-sios Š. Amerikos Lietuvių Sporto Metinės Žaidynės Clevelande. Rengia LSK Žaibas

• GEGUŽES 29 d. Memorial Day – Apeigos-Mišios-pusryčiai. Rengia

Katalikų Karo Veteranų Postas 613 Šv. Jurgio parapijoje 8:30 ryto.

• LIEPOS 16 d. Šv. Jurgio parapijos gegužinė. Pradžia 11:30 ryto šv. Jurgio sodyboje.

• LAPKRIČIO 12 d. Šv. Jurgio Rudens Festivalis 11:30 – 3:30 p.p.

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES

available – worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO E. EUROPE

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

W TAUPA Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.

penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.

šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.

sekmadienį parapijoje --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185 th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina ma teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

MIRĖ VYSKUPAS JONAS VIKTORAS KALVANAS

Sausio 15 d., eidamas 81-uosius metus, mirė Lietuvos evangelikų liuteronų vyskupas Jonas Viktoras Kalvanas.

Dėl vyskupo mirties užuojautą pareiškė Lietuvos Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas.

Jonas Viktoras Kalvanas gimė 1914 m. balandžio 24 d. kuršių šeimoje, Ruobežų sodyboje, Nemunėlio Radviliškio valsčiuje, Biržų apskrityje.

Baigęs Biržų valstybinę gimnaziją, 1933-1936 metais studijavo Vytauto Didžiojo universiteto evangelikų teologijos fakultete, o jį uždarius, nuo 1936 iki 1939 metų tęsė mokslus Latvijos universiteto teologijos fakultete, kurį baigęs igijo teologijos licenciatą laipsnį.

1940 metais Tauragėje Jonas Kalvanas buvo ordinuotas kunigu. Nuo tada iki šių dienų jis šiame mieste gyveno ir laikė pamaldas.

Jo pastangų dėka 1968 m. Lietuvos Evangelikų liuteronų bažnyčia tapo Pasaulinės

Liuteronų sąjungos nare.

Jonas Kalvanas su žmona mokytoja Marta išaugino ir išmokslo šešis vaikus ir paliko 12 anūkų.

Šiuo metu Lietuvoje yra apie 30 tūkstančių evangelikų liuteronų, 52 didesnės ir mažesnės parapijos. Dauguma jų turi savo bažnyčias, 20 atstatoma arba restauruojama.

1970 metais įvykusiame sinode Jonas Kalvanas buvo išrinktas evangelikų Konsistorijos pirmininku, 1971 metais – introdukuotas senjoru, o 1976 metais išrinktas ir iššventintas vyskupu – Konsistorijos pirmininku. 1977 metais vyskupas Jonas Kalvanas pirmą kartą gavo sovietinės valdžios leidimą dalyvauti Tanzanijoje vykusiame Pasaulinės Liuteronų sąjungos šeštajame suvažiavime, kuriame jis buvo septyneriems metams išrinktas Sąjungos vykdomojo komiteto nariu rytų Europos bažnyčioms.

SAUSIO 13-TĄJĄ ŽUVUSIŲJŲ PAMINĖJIMAS

Sausio 13-tąją žuvusiųjų už Lietuvos laisvę ALTO Chicago skyrius pagerbė ir prisiminė pamaldomis Tėvų Jėzuitų koplyčioje penktadienį, sausio 13 d., 10 val. ryto. Kun. Juozas Vaišnys, S.J. aukojo šv. Mišių auką ir savo gilią minties pamokslą pasakė, kad Lietuvos Bažnyčios atstovai rūpinasi Vatikane, kad sausio 13 žuvusieji ir visi, atidavę savo gyvybes už Lietuvos laisvę, būtų paskelbti palaimintaisiais. Tokie atvejai Bažnyčioje galimi, kaip rodo keli pavyzdžiai apie kitų tautų paskelbtus palaimintuosius ir šventuosius.

Po pamaldų, kuriose dalyvavo beveik pilnutėlė Jėzuitų koplyčia, visi susirinko į Jaunimo centro kavinę, kur įvyko trumpas, bet gilus atidavusiųjų savo gyvybes už Lietuvos laisvę paminėjimas. Žvakutę, kaip šviesos ir laisvės simbolį, uždegė ALTO pirmininkas G. Lazauskas. ALTO Chicago skyriaus pirmininkė A. Repšienė pakvietė kalbėti M. Marcinkienę, kuri išvardijo visų prieš ketverius metus žuvusiųjų Vilniuje pavardes. Baigdamas savo žodį M. Marcinkienė pakartojo, kad be kraujo aukos nėra laisvės. Šis nors ir neilgas mūsų tautos didvyrų prisiminimas daugeliui paliko gilų susimąstymo išpūdį. (ALTO inf.)

PATIKSLINIMAS

Straipsnyje "Baltųjų Rūmų konferencija prekybai ir investavimui Centrinėje ir Rytų Europoje" (Dirva, 1995.1.19), pastraipa apie Clevelando mero priėmimą turi skambėti taip:

Vakare įvyko Clevelando miesto mero priėmimas, kuriame dalyvavo daug svečių. Algis Rukšėnas, Tautybių centro direktorius, buvo šio pobūvio rengimo komitete.

Toliau kaip tekste.

Be to, išvardinant Lietuvos delegaciją praleistas Gintautas Preidys, LITIMPEX banko pirmininkas, bei Saulius Anušis iš Lansing, MI, kuris konferencijoje dalyvavo svečio teisėmis.

DALYVAUKIME KONKURSUOSE

JAV LB Švietimo taryba skelbia piešinių ir rašinių konkursus liuanistinių mokyklų mokiniams.

PIEŠINIŲ KONKURSAI

- Amžius: 1 grupė – vaikų darželis ir pirmas skyrius; 2 grupė – antras, trečias ir ketvirtas skyriai; 3 grupė – penktas ir šeštas skyriai; 4 grupė – septintas ir aštuntas skyriai (konkurse gali dalyvauti pavieniai mokiniai arba visa klasė).
- Temos: 1 grupė – daina "Linksmumas eina per girias"; 2 grupė – "Laiškas Tigrui"; 3 grupė – "Nelaiminga Margarita"; 4 grupė – parašo knygą arba sukuria savo pasaką ir išpairo, arba sukuria 5 eilėraščius ir išpairo.
- Dydis: 1-3 grupėms – kiekvienas piešinys priešiamas ant 8.5 X 11 colių dydžio balto popieriaus arba kartoninio popieriaus ("Posterboard");
- Skaičius: 1 grupei – turi būti 1 piešinys (gali būti ir 2); 2 grupei – turi būti 2 piešiniai (gali būti ir 3); 3 grupei – turi būti 4 piešiniai; 4 grupei – turi būti bent 4 iliustracijos pasaka turi būti tęsiama per visą knygėlę (iki paskutinio knygėlės psl.).
- Piešimo technika: spalvotais pieštukais, kreida, pastelėmis ("crayons"), flomasteriais ("markers") ir akvarelėmis.
- Premijos (1,2 ir 3 vietas): 1 grupei – 15 dol., 10 dol., 5 dol.; 2 grupei – 20 dol., 15 dol., 10 dol.; 3 grupei – 25 dol., 20 dol., 15 dol.; 4 grupei – 30 dol., 25 dol., 20 dol.;

Piešiniai bus premijuojami pagal išreiktą pasakų grožį ir estetiką. Piešiniai turi būti užbaigti ir prisiųsti komisijai ne vėliau 1995 metų balandžio 1 dienos. Piešinius siųsti: Vidai Brazaitytei, 7823 Belle River Ct., Tinley Park, IL 60477.

Prie piešinių pridėti vardą, pavardę, adresą, telefoną, skyrių, mokyklos pavadinimą.

Pastebėta, kad kai kurių mokinių piešiniai kopijuojami iš pasakų knygelių. Prašom mokytojų atkreipti dėmesį – tokių piešinių nevertinsime.

RAŠINIŲ KONKURSAI

Aukštesniosios mokyklos visų keturių klasių mokiniams.

Rašinių temos:

PIRMOJI TEMA: "Irkos tragedija – mažos mergaitės skausmas" Minime Šatrijos Raganos 65 metų mirties metines. Parašykite autorės biografiją, trumpą turinį. Ką reiškia žodis tragedija? Kodėl ši novelė pavadinta "Irkos tragedija"? Ar ši novelė yra realistinio pobūdžio? Kodėl?

ANTROJI TEMA: "Mano stovyklavimas ir Romualdo Spalio 'Gatvės berniuko nuotykių' veikėjo Jonio stovyklos išgyvenimai".

Minime autoriaus 80 metų gimtadienio sukaktį. Parašykite jo biografiją ir trumpą turinį. Palyginkite savo stovyklavimo išpūdžius su Jono. Ar jūs klausote savo vadovų? Kodėl? Ar jūs savo draugams papasakojate, ką iš tikrųjų veikėte stovykloje, ar perdedate, kaip Jonas darė? Gal esate prikalbinę savo draugus važiuoti kartu į stovyklą? Paaiškinkite.

TREČIOJI TEMA: "Mano liuanistinės mokyklos Kalėdų eglutė".

Jūs esate mokyklos žurnalistas liuanistiskam laikraščiui. Aprašykite jūsų mokyklos Kalėdų eglutę. Pridėkite ir nuotrauką.

KETVIRTOJI TEMA: "Idomiausias vaikystėje sutiktas asmuo".

Rašinio apimtis turi būti mažiausiai 2 mašinėlės rašytų puslapių. Kadangi pirmųjų dviejų temų kūrinių autoriai yra Švietimo tarybos literatūros programoje, prašom šiuos kūrinius giliau išnagrinėti ir diskutuoti su mokiniais pamokų metu.

Rašiniai pasirašomi slapyvardžiu, įdedamas atskiras vokelis su vardu, pavarde, adresu, telefonu, mokykla, klase. Visą išsiųsti:

Aldonai Rauchienei
10423 Broadmoor Ln.
Palos Hills, IL 60465

Rašinius prisiųsti ne vėliau 1995 metų balandžio 1 dienos.

A.A. BIRUTEI SKRINSKIENEI

užmigus, Dieviško Slėnio tylumoj, Dr. JUOZUI SKRINSKUI, dukrai RŪTAI, sūnums: RAMŪNUI, ALGIUI ir VITOLIUI ir visiems artimiesiems siunčiame giliausią užuojautą ir mintimis esame su Jumis, Jūsų skausmo liūdės

*Stella ir Vytautas Abraičiai
Juozė ir Jonas Daugėlos
Ona ir Petras Laniai
Aldona Sandargienė
Regina ir Bronius Snarskiai
Serafina Sukarevičienė*

A.A. ALEKSANDRUI GRIAUZDEI

mirus, jo žmonai ELEONORAI, sūnui GERIMANTUI ir visiems giminėms čia ir Lietuvoj reiškiamo gilią ir nuoširdžią užuojautą.

*A.L.T. S-gos
Bostono skyrius*

Mielam vienminčiui, ilgamečiui ALTS nariui

STASIUI ŠARAUSKUI

mirus, per anksti ir nelauktai iš mūsų eilių pasitraukus, gilią užuojautą reiškiamo jo našlei MARYTEI, buvusiai skyriaus pirmininkei, sūnums prel. JURGIUI ir ARŪNUI, dukrai LINAI, anūkams ir visiems jo artimiesiems

*ALTS Daytona Beach,
Florida Skyrius*

A.A. POVILUI ŠUKIUI

mirus, jo žmonai JOSEPHINE, dukroms: DANAI ir ZUZANAI, sūnums: JONUI ir DONALDUI, seserims: FRANCIS, ANTOSEI ir ANELEI, broliams: kun. GEDIMINUI ir ALOIZUI, jų šeimoms, visiems giminėms ir artimiesiems, reiškiamo nuoširdžią šaulišką užuojautą.

*L.Š.S-gos Išeivijoje
Žalgirio Šaulių Kuopa*

Lietuvoje, 15 km. nuo Klaipėdos, parduodamas 2 aukštų, 2 butų mūrinis namas su 2 garažais, 1/2 ha žemės ir ūkiniais pastatais.

Kaina \$ 25,000.00
Skambinti:
(503) 679-4879 USA
arba Klaipėda – 59269.